

ASEMAKAAVASELOSTUS

KUONAN SIJOITUSALUEEN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS

Harjavalan kaupungin

421 Merstolan kylän tilaa 79-421-2-6;

435 Torvelan kylän tiloja 79-435-1-15, 79-435-2-31, 79-435-2-45, osaa tilasta 79-435-2-43 ja määräalaa 79-435-4-2-M601 sekä

424 Näyhälän kylän osia tiloista 79-424-1-115, 79-424-1-116 ja 79-424-1-132 ja määräalaa 79-424-1-132-M602 koskeva asemakaava.

205 Sievarin kaupunginosan korttelin 16 osaa tontista 1 sekä suojaviheraluetta koskeva asemakaavan muutos.

Sitova tonttijako: kortteli 16 tontti 2.

Laatija: Harjavalan kaupunki
Yhdyskuntasuunnittelu
Keskustie 5b, 29200 Harjavalta

SISÄLTÖ

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	4
1.1 Tunnistetiedot.....	4
1.2 Kaava-alueen sijainti	5
1.3 Kaavan tarkoitus.....	5
1.4 Selostuksen liiteasiakirjat.....	5
1.5 Selostuksen lähdemateriaalia.....	5
2. TIIVISTELMÄ.....	6
3. LÄHTÖKOHDAT.....	7
3.1 Selvitys suunnittelualan oloista	7
3.1.1 Alueen yleiskuvaus.....	7
3.1.2 Luonnonympäristö.....	7
3.1.3 Rakennettu ympäristö.....	7
3.1.4 Maaperä	8
3.1.5 Pohjavesi.....	9
3.1.6 Pintavedet	10
3.1.7 Maanomistus.....	11
3.1.8 Maankäyttösopimus.....	12
3.1.9 Maisema ja kulttuuriperintö	12
3.2 Suunnittelutilanne	14
3.2.1 Maakuntakaava.....	14
3.2.2 Yleiskaava	17
3.2.3 Asemakaava.....	18
3.2.4 Rakennusjärjestys ja muut suunnitelmat.....	18
3.2.5 Kaavan pohjakartta.....	19
3.2.5 Ympäristövaikutusten arviointi	19
3.3 Sijoitettava materiaali ja sen käsittely	20
4. ASEMAKAAVASUUNNITTELUN VAIHEET.....	21
4.1 Asemakaavan suunnittelutarve	21
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	21
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	21
4.4 Asemakaavan tavoitteet.....	22
4.5 Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.....	23
4.5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	23
4.5.2 Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.....	24
4.5.3 Maakuntakaavan ohjaus	25
4.5.4 Kaavan suhde yleiskaavan ja maakuntakaavan sisältövaatimuksiin	26
4.6 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valinta.....	31
4.6.1 Vaihtoehtojen tarkastelu kaavassa ja ympäristövaikutusten arviointi	31
4.6.2 Kaavavaihtoehdon valinta	32
4.6.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	32
4.6.4 Poikkeaminen maakuntakaavasta.....	33
4.6.5 Yleiskaavallinen tarkastelu.....	33

5.	ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	34
5.1	Aluevaraukset.....	34
5.2	Kaavan vaikutukset	35
5.2.1	Vaikutukset luonnonympäristöön	35
5.2.2	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja maisemaan	35
5.2.3	Meluhaitta	37
5.2.4	Pölyäminen	37
5.2.5	Vaikutukset pohjavesiin	38
5.2.6	Vaikutukset pintavesiin	38
5.2.7	Vaikutukset terveellisyys- ja turvallisuuteen	38
5.2.8	Vaikutukset alueen tieverkkoon ja liikenteeseen	39
5.2.9	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	41
5.2.10	Vaikutukset maa- ja metsätalouteen.....	42
5.2.11	Taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset	42
5.2.12	Vaikutukset elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.....	42
5.2.13	Toiminnan riskit	43
5.2.14	Vaikutukset muinaismuistoihin.....	43
5.2.15	Yhteenveto vaikutuksista	44
6.	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	45

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaava koskee:

Harjavallan kaupungin

421 Merstolan kylän tilaa 79-421-2-6;

435 Torvelan kylän tiloja 79-435-1-15, 79-435-2-31, 79-435-2-45, osaa tilasta 79-435-2-43 ja määrä-alaa 79-435-4-2-M601 sekä

424 Näyhälän kylän osia tiloista 79-424-1-115, 79-424-1-116 ja 79-424-1-132 ja määräalaa 79-424-1-132-M602.

Asemakaavan muutos koskee:

205 Sievarin kaupunginosan korttelin 16 osaa tontista 1 sekä suojaviheraluetta.

Asemakaavalla muodostuu:

205 Sievarin kaupunginosaan kortteliin 16 osa tontista 2 sekä suojaviher- ja metsätalousaluetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

205 Sievarin kaupunginosaan kortteliin 16 osa tontista 2 sekä suojaviheraluetta.

Asemakaavan muutoksen hyväksymispäätöksellä kumotaan alueella aiemmin voimassa olleet asemakaavat.

Asemakaava-alueella tulee olla sitova tonttijako.

Kaavaan sisältyy sitova tonttijako: kortteli 16 tontti 2.

Vireille tulosta ilmoittaminen: kaavoituskatsauksessa 2020, kuulutus 9.4.2020, asianosaisille kirjeitse 3.4.2020.

Päätöksenteko:

Kaupunkikehityksen lautakunta: 2.4.2020/24 §

OAS

Kaupunkikehityksen lautakunta: 23.6.2020/

luonnos

Kaupunkikehityksen lautakunta:

ehdotus

Kaupunginhallitus:

päätösesitys

Kaupunginvaltuusto:

hyväksymispäätös

Selostusteksti on päivitetty: 16.6.2020

1.2 Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee Harjavallan keskustaajaman eteläpuolella, Sievarin hienokuonan sijoitusalueen asemakaava-alueen (= Sievarin kaatopaikan) eteläpuolella ja Hiirijärventien (tie nro 2173) länsipuolella olevalla metsä-alueella. Alue on rajattu osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja selostuksen kartoille.

1.3 Kaavan tarkoitus

Tarkoituksena on osoittaa uusi prosessikuonan sijoitusalue Boliden Harjavalta Oy:n käyttöön. Aluetta tarvittaisiin käyttöön arviolta vuonna 2024 nykyisen rakeistetun kuonan (josta jäljempänä käytetään nimitystä raekuona) sijoitusalueen (= Ratalan kaatopaikka) täyttyessä. Sijoitusalueella tulisi olla käyttöaikaa useita kymmeniä vuosia yrityksen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Raekuonaa muodostuu nikkelisulaton kuonan prosessoinnista ja se sijoitetaan alueelle pysyvästi.

1.4 Selostuksen liiteasiakirjat

- osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- tiedotteet
- neuvottelumuistiot
- vastineet
- osallisten maanomistajien luettelo
- tilastolomake
- YVA-menettelyn jälkeen liitetään Boliden Harjavalta Oy:n Rakeiston kaatopaikan (= kuonan sijoitusalueen) ympäristövaikutusten arviointiselostusta koskeva perusteltu päätelmä, Varsinais-Suomen ELY-keskus.

1.5 Selostuksen lähdemateriaalia

- Rakeiston kaatopaikan ympäristövaikutusten arviointiohjelma ja -selostus, Boliden Harjavalta Oy/ Envineer Oy 2020;
- Arkeologinen inventointi, Harjavalta Sievari, kuonan sijoitusalueen asemakaava-alue, Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut 2020;
- Alueellinen pohjatutkimus ja arvio rakennettavuudesta;
-

Rakeiston kaatopaikan YVA-aineisto kaavaselostuksessa

YVA-aineistosta peräisin olevien kaavaselostuksen kuvien hankealue vastaa kuonan sijoittamiseen tarkoitettun tontin rakennettavaa aluetta. Hankealuekartoissa ei ole mukana rakennettavan kuona-alueen ympärille jäävää suojametsää.

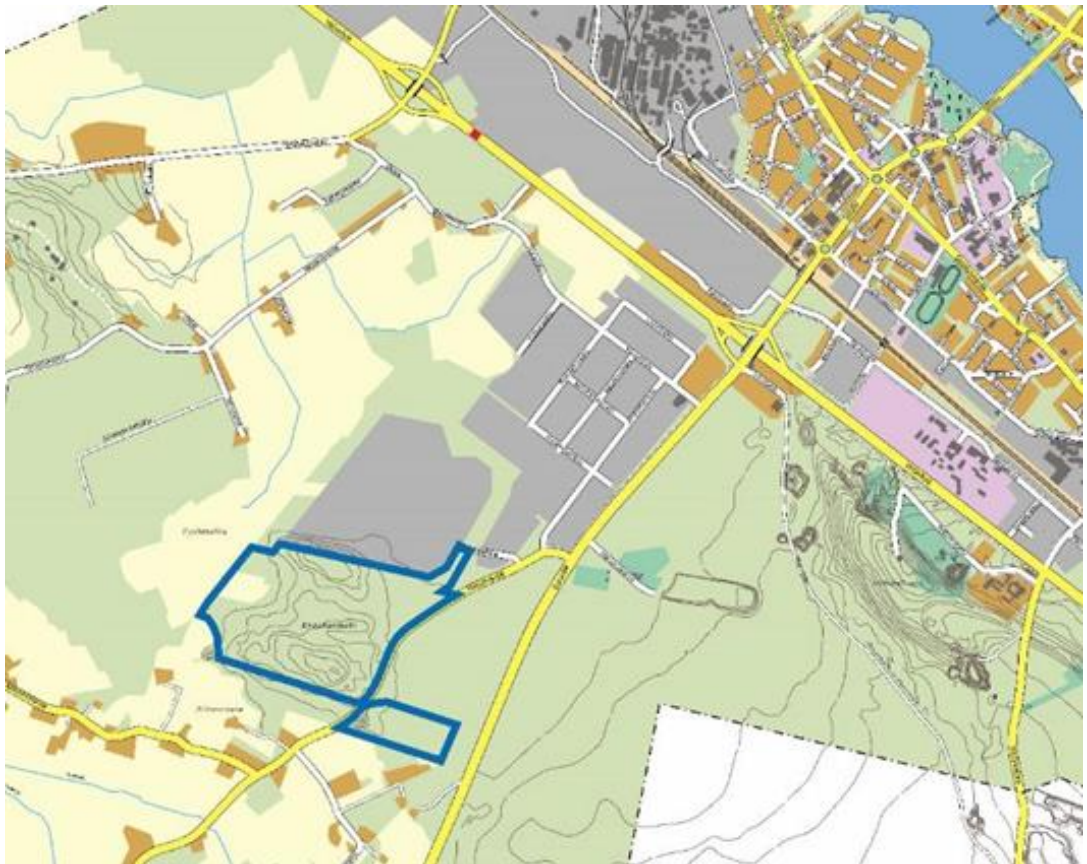
2. TIIVISTELMÄ

Kaavan tarkoituksena on osoittaa uusi prosessikuonan sijoitusalue Boliden Harjavalta Oy:n käyttöön. Aluetta tarvittaisiin käyttöön arviolta vuonna 2024 nykyisen rakeistetun kuonan (raekuonan) sijoitusalueen täyttyessä. Sijoitusalueella tulisi olla käyttöaikaa useita kymmeniä vuosia yrityksen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Raekuonaa muodostuu nikkelisulaton tuotantoprosessissa ja se sijoitetaan alueelle pysyvästi.

Suunnittelualue sijaitsee Harjavallan keskustaajaman eteläreunalla, Sievarin hienokuona-alueen (= Sievarin kaatopaikka) eteläpuolella ja Hiirijärventien länsipuolella olevalla metsäalueella.

Kuonan sijoittamiseen osoitetaan n. 60 ha suuruinen tontti, jonka reunoilla on 50–100 metriä leveä suojametsäalue. Kuonan sijoittamiseen käytettävä alue on n. 50 ha. Alueen arvioidaan riittävän 40–50 vuoden ajan.

Raekuona tuodaan alueelle kuorma-autoilla. Kuona sijoitetaan alueelle pysyvästi ja peitetään toiminnan loppuessa ympäristöluvassa määritettävällä tavalla. Kuona on luokiteltu tavanomaiseksi jätteeksi. Uuden raekuonan sijoitusalueen perustaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja ympäristölupaa. Kaavan vaikutusten arvioinnissa käytetään pääosin samoja selvityksiä, joita tehdään samanaikaisesti etenevää YVA-menettelyä varten. YVA-menettelyssä hankkeen nimi on Rakeiston kaatopaikka.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaava-alue sijaitsee Harjavallan keskustaajaman ja Sievarin teollisuusalueen reunalla ja Hiirijärventien (tie nro 2173) länsipuolella olevalla metsäalueella, noin 3 km keskustasta lounaaseen.

Kaavoitettavasta alueesta n. 71 ha on nykyisin metsää ja n. 3 ha on peltoa.

3.1.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualueella tehdään luontoselvitys huhti-syyskuussa 2020 asemakaavoitusta ja YVA-menettelyä varten.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

Liito-orava

Liito-oravainventoinnissa ei tehty havaintoja liito-oravasta.

Selvityksen tiedot täydennetään.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijaitsee tiiviisti rakennetun taajamarakenteen ulkopuolella. Alue on metsäistä ja rajautuu länsipuolella peltoalueeseen. Haja-asutus on keskittynyt ympäristössä löyhästi kylärakenteeseen sijoittuen peltoja halkovien teiden varsille. Kantatien 43 itäpuoli on asumatonta ja virkistyskäytössä.

Kaava-alue on kokonaan rakentamaton. Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevat lähimmät asunnot maatilojen talouskeskuksissa n. 300 metrin etäisyydellä kaava-alueen reunalta ja n. 350 m etäisyydellä kuonan sijoitukseen käytettävästä tontin osasta. Seuraavaksi lähimmät asunnot sijaitsevat etelässä yli 400 metrin etäisyydellä ja pohjoisessa n. 600 metrin etäisyydellä kuonan sijoitusalueesta.

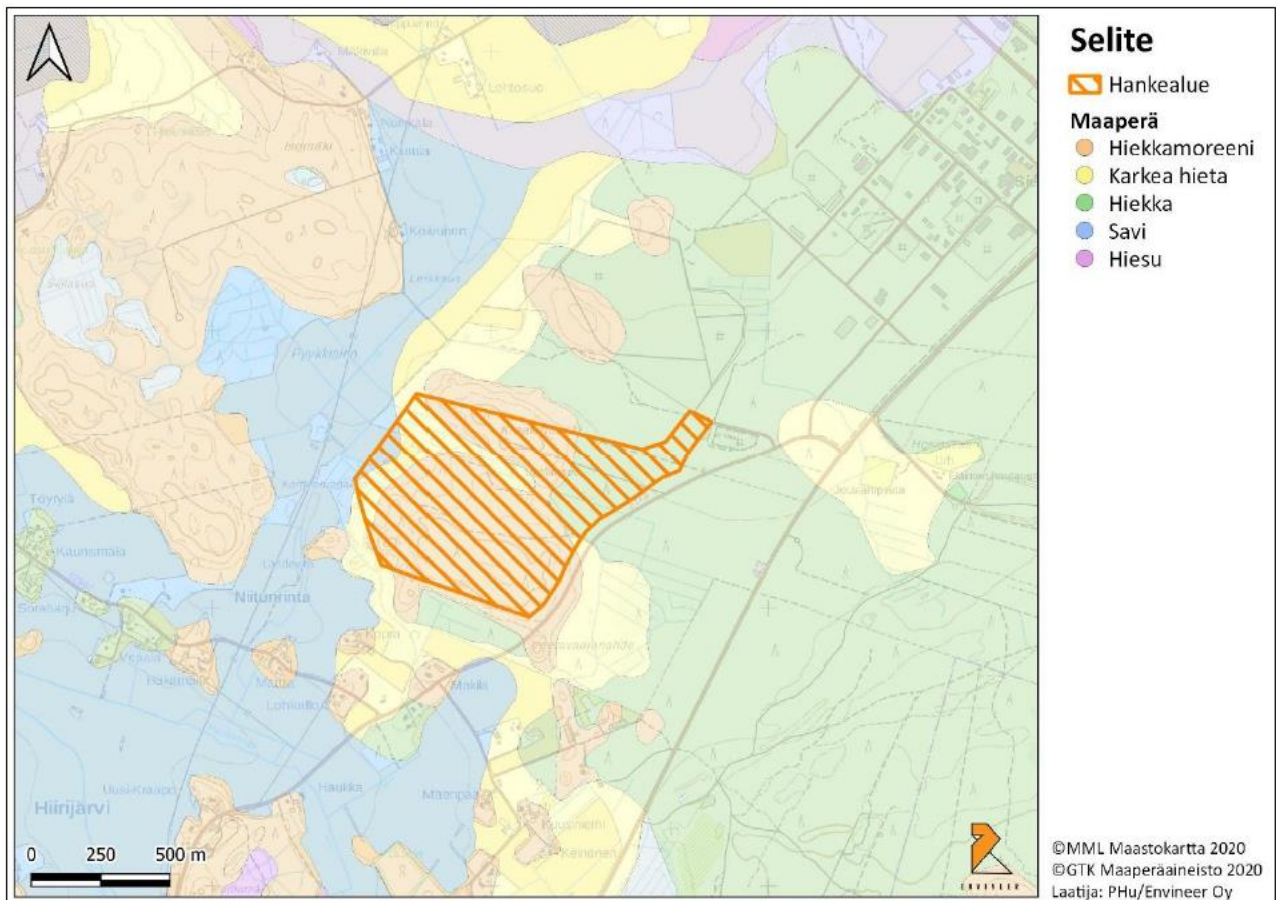
Koillispuolella on Sievarin teollisuusalue. Kaava-alue rajoittuu pohjoisessa hienokuonan sijoitusalueeseen. Rakennetuista tonteista lähin sijaitsee n. 200 m etäisyydellä kuonan sijoitusalueesta.

3.1.4 Maaperä

Kaava-alueen maanpinta pääosin välillä +34...+40 välillä, alimman kohdan ollessa +31 ja ylimmän +46 (N2000). Alueella on kaksi moreenipeitteistä mäkeä, joiden välillä on n. 1,3 ha laajuinen soistuma, Uotilansuo.

Suunnittelualan maaperä on pääasiassa hiekkamoreenia. Alueen koillis-kulman maaperä on hiekkaa, länsireunalla on karkeaa hietaa ja savea.

Kaava-alueen maaperää tutkitaan kesällä 2020, tiedot täydennetään.

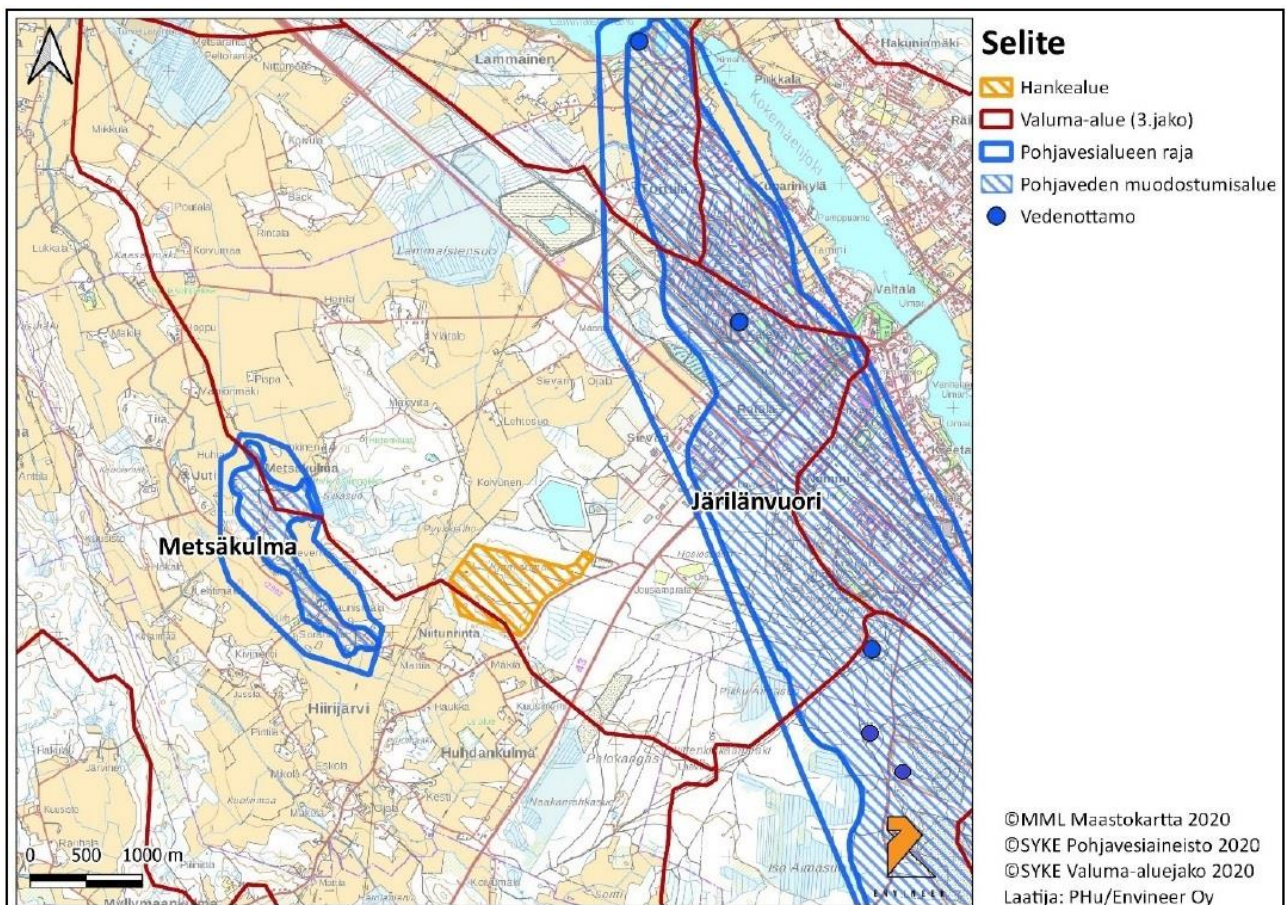
Kuva 2. Maaperäkartta (kuva YVA-aineistosta)

3.1.5 Pohjavesi

Kaava-alueesta koilliseen on tärkeä pohjavesialue, Järilänvuoren 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueen pinta-ala on 24 km². Alueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 10 000 m³ vuorokaudessa. Pohjavesialueen raja ilmenee oheisesta kuvasta. Pohjaveden päävirtaussuunta on harjun suuntaisesti kaakosta luoteeseen kohti Lammaisten lahtea, jossa pohjavesi purkautuu lähteistä Kokemäenjokeen.

Harjavallan kaupungin Järilänvuoren, Hiittenharjun ja Santamaan vedenottamot sijaitsevat n. 3 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen itäpuolella. Suurteollisuuspuiston tehdasalueella sijaitsee STEP Oy:n vedenotto.

Kaava-alueella oleva kuonan sijoitusalue on lähimmillään n. 1,2 km etäisyydellä pohjavesialueesta. Pohjaveden muodostumisalueen raja on n. 100 m kauempana. Pohjavesialueen ulompi raja ilmenee alla olevasta kuvasta. Kaupungin vedenottamot sijaitsevat 3 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen itäpuolella. Vedenottamoilta pohjavesi virtaa luoteeseen ohittaen kaava-alueen pohjoispuolitse.

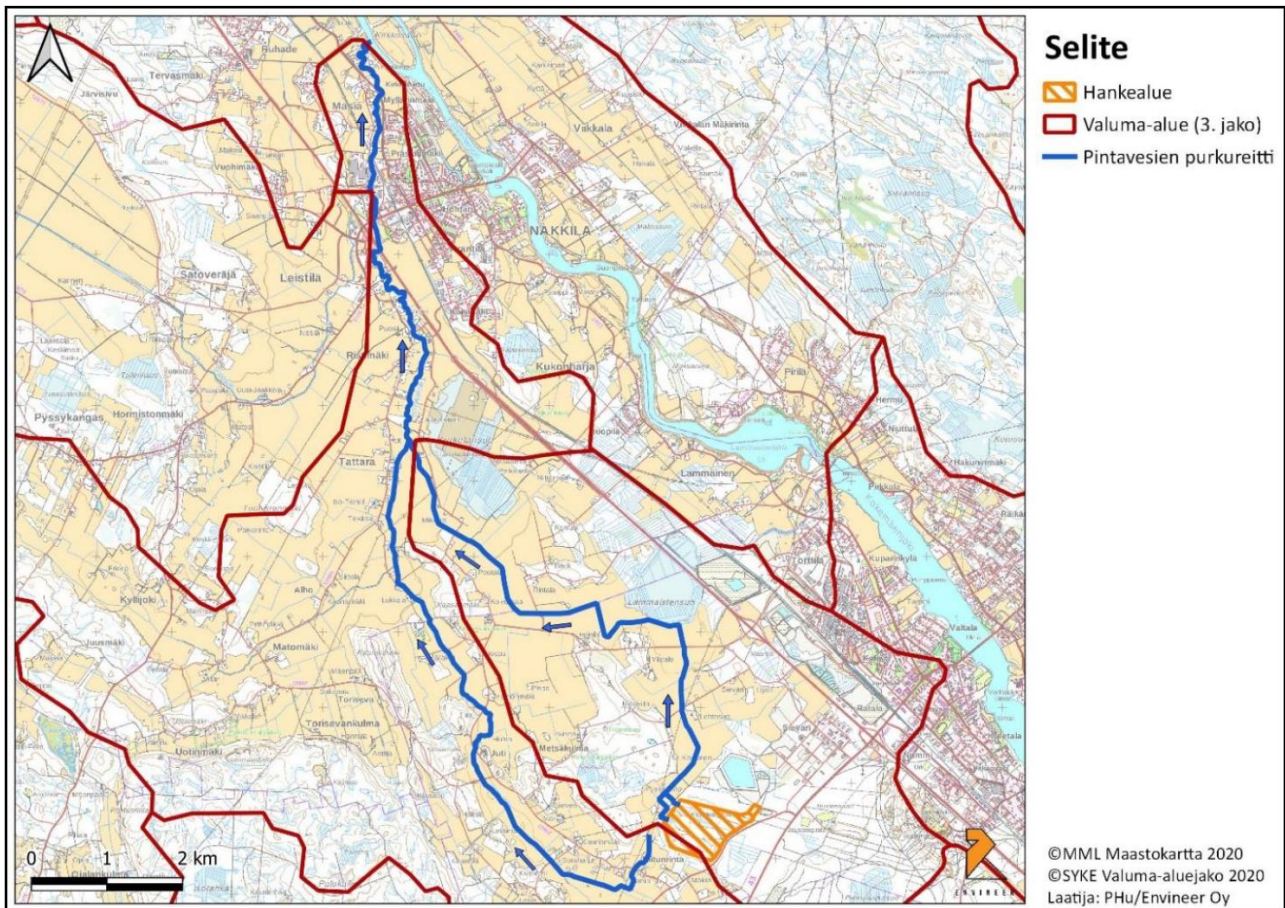

Kuva 3. Järilänvuoren ja Metsäkulman pohjavesialueet ja vedenottamot (kuva YVA-aineistosta).

3.1.6 Pintavedet

Kaava-alueen pintavedet laskevat osin luoteeseen ja osin lounaaseen. Alueen eteläosassa oleva mäki toimii vedenjakajana. Suurimmalta osalta suunnittelualueella pintavedet laskevat alueen keskiosassa sijaitsevalle Uotilansuolle, josta ne virtaavat luoteeseen pelto-ojaan, joka virtaa kohti Lammaistensuon eteläpuolelta virtaavaa Kurkelanojaa, jota pitkin vedet virtaavat Tattaranjokeen. Suunnittelualueen eteläosasta pintavedet laskevat pelto-ojiin, jotka virtaavat Haukanojaan ja edelleen Saamanojaan, josta vedet virtaavat Tattaranjoen kautta Kokemäenjokeen.

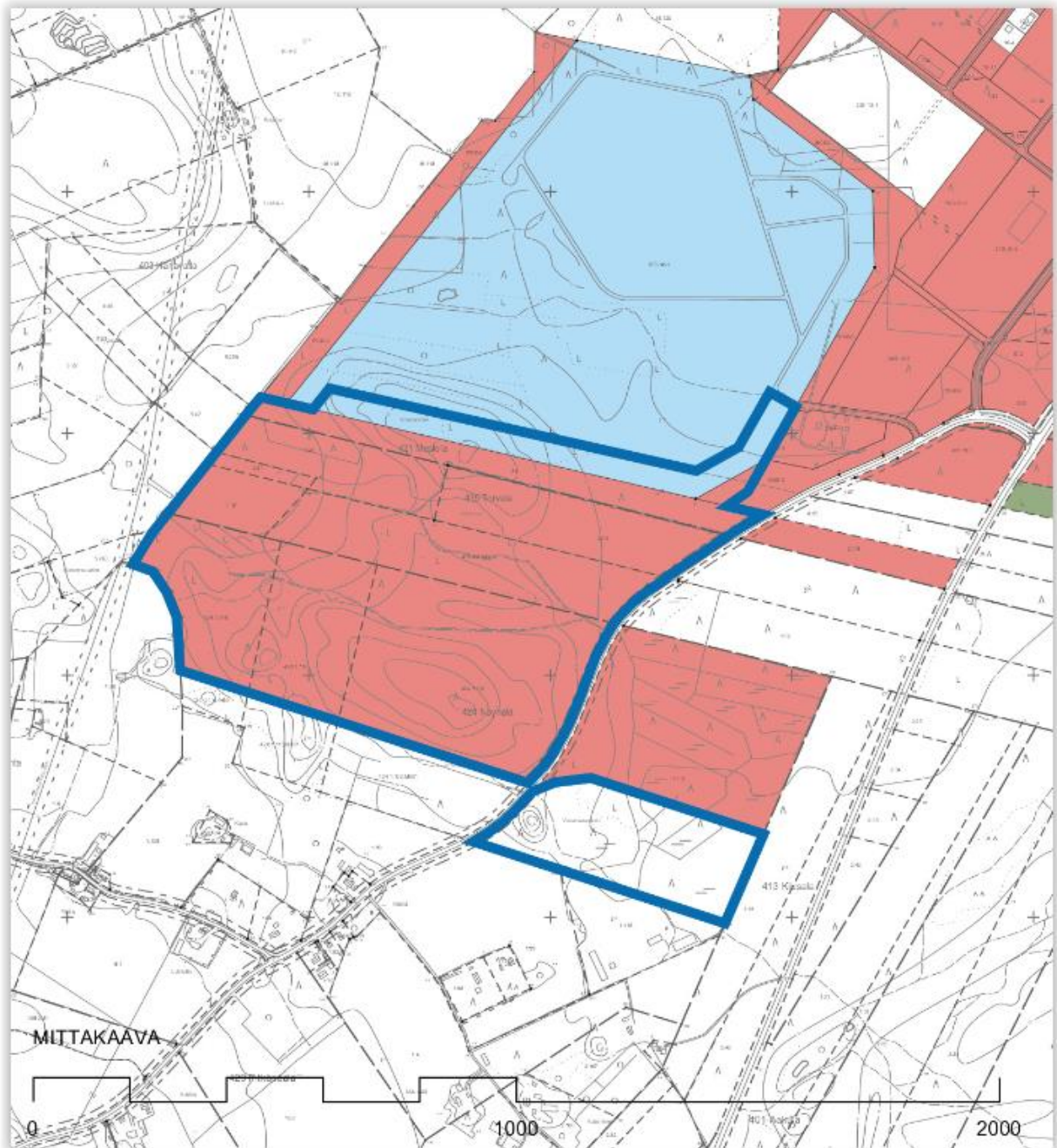
Kaava-alue kuuluu pääosin Kurkelanojan valuma-alueeseen, josta vedet virtaavat Tattaranjokeen. Alueen eteläosa kuuluu Tattaranjoen valuma-alueeseen ja siitä pintavedet laskevat Kokemäenjoen alaosan valuma-alueelle ja edelleen Pohjanlahteen.

Kuva 4. Pintavesien valuma-alue (kuva YVA-aineistosta).

3.1.7 Maanomistus

Asemakaava-alue on hankittu vuosina 2019-2020 kokonaan kaupungin omistukseen, mutta M-1 -alue on maanhankintaprosessin aikana luovutettu yksityisomistukseen. Kaavaprosessin aikana 2.4.2020 hankittiin viimeinen osa uuden asemakaavan alueesta. Asemakaavan muutosalue on Boliden Harjavalta Oy:n omistama. Maanomistustilanne on esitetty oheisella kartalla.

Kuva 5. Harjavalan kaupungin maanomistus punaisella ja Boliden Harjavalta Oy:n maanomistus sinisellä värillä.

3.1.8 Maankäyttösopimus

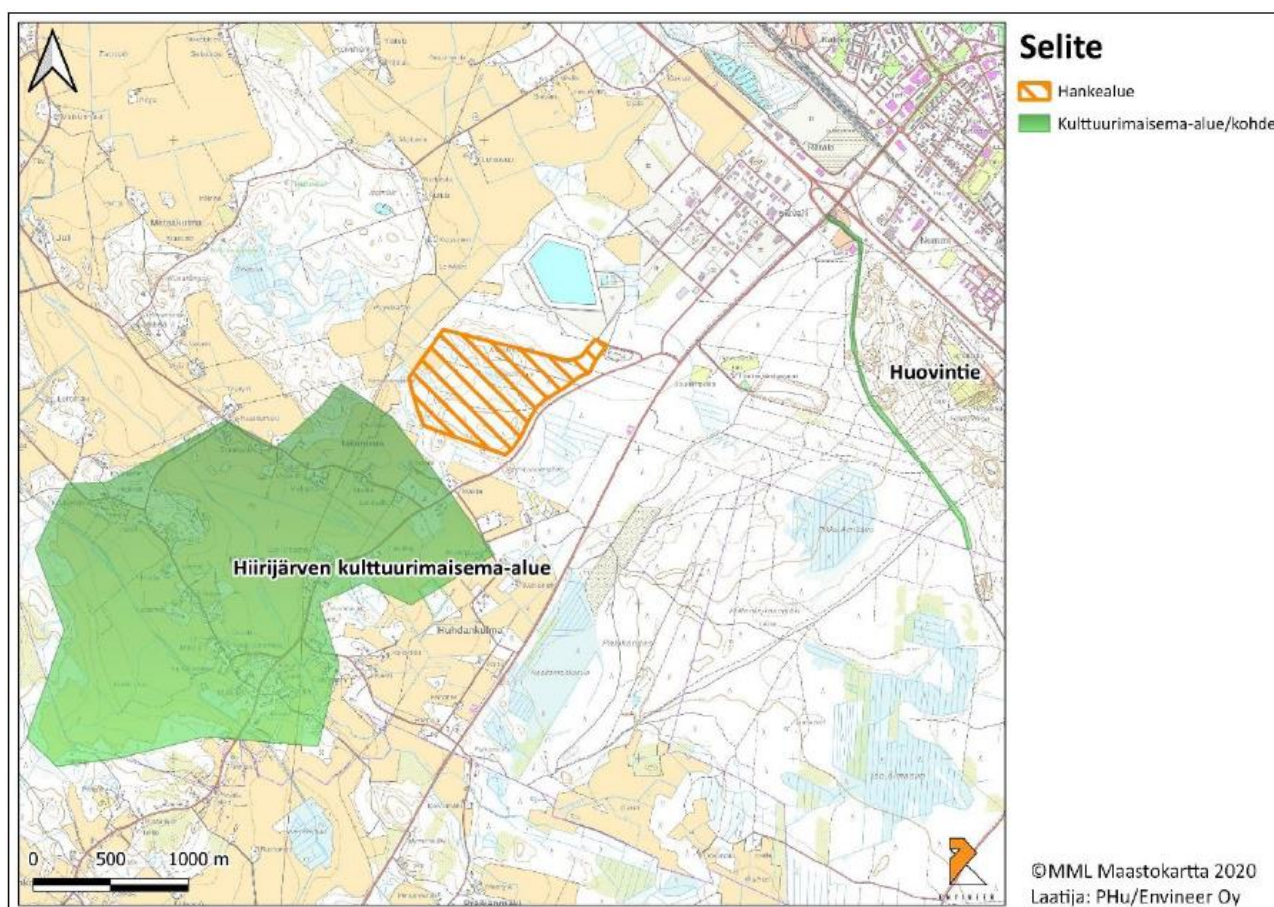
Harjavalan kaupunki neuvottelee maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen Boliden Harjavalta Oy:n kanssa n. 54 ha suuruudesta tontista. Sopimuksen hyväksyy valtuusto sen jälkeen, kun kaavaluonnos on ollut nähtävillä.

3.1.9 Maisema ja kulttuuriperintö

Suunnittelualue sijaitsee tiiviisti rakennetun taajamarakenteen ulkopuolella. Alue on metsäistä ja rajautuu länsi- ja lounaispuolen peltoalueisiin. Haja-asutus on keskittynyt ympäristössä löyhästi kylärakenteeseen ja sijoittuu lähinnä peltoja halkovien teiden varsille. Kantatien 43 itäpuoli on asumatonta ja virkistyskäytössä. Maisemaa luonnehtivat kuivat mäntykankaat ja loivat maanpinnanmuodot.

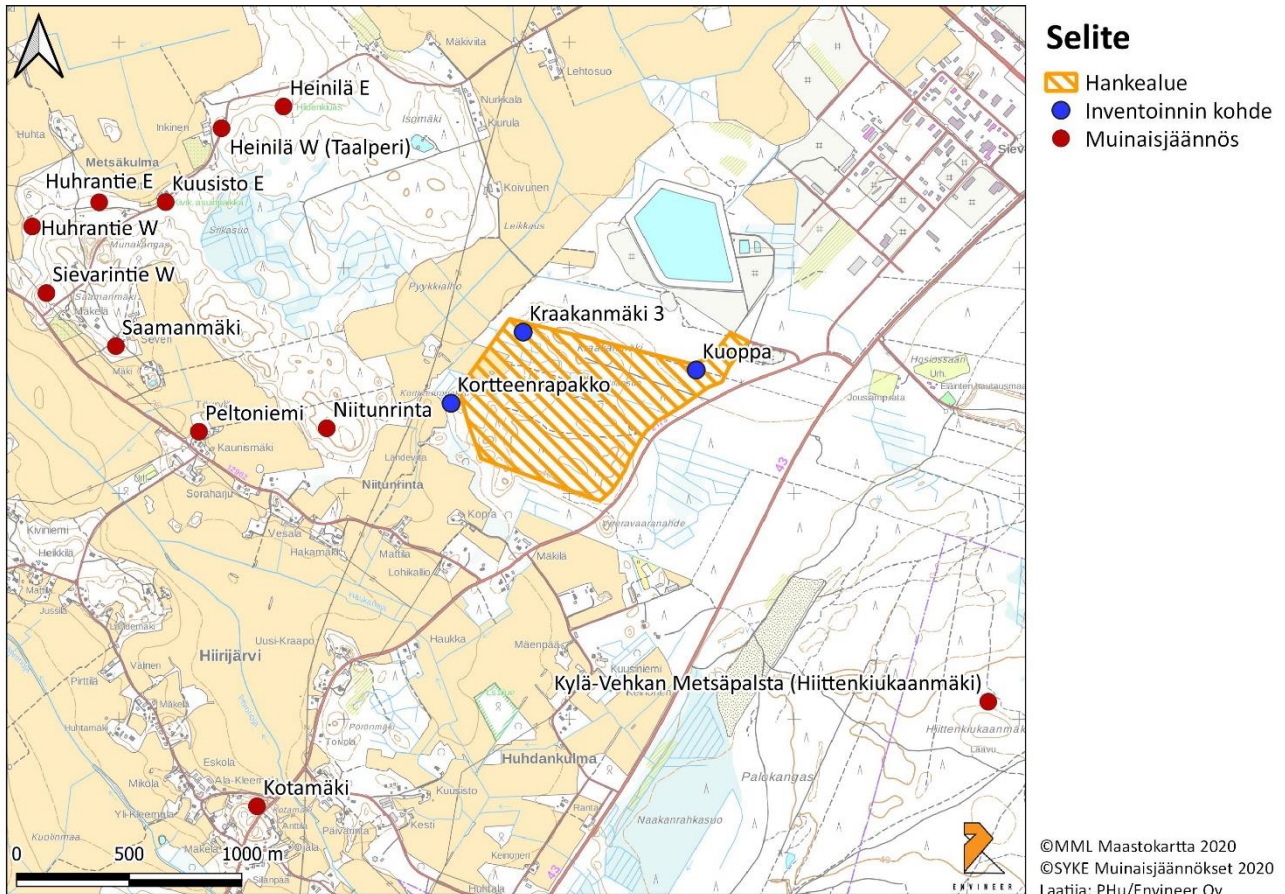
Lähimmät kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet on osoitettu maakunta-kaavassa. Asemakaavan suunnittelualan eteläpuolella noin 100 metrin etäisyydeltä alkava peltoalue on osoitettu vaihemaakuntakaavassa 2 merkinnällä ”Maisemallisesti tärkeä alue”. Tämä maisemallisesti tärkeä Hiirijärven kulttuurimaisema on otettava huomioon vaikutusten arvioinnissa.

Suunnittelualan läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Kuva 6. Suunnittelualan lähialueen kulttuurimaisema-alue. (kuva YVA-aineistosta).

Suunnittelualueella keväällä 2020 tehdyssä inventoinnissa löytyi kaksi muinaiskivikautista asuinpaikkaa. Kaava-alueeseen pohjoispuolella rajoittuvalla hienokuona-alueelta tutkittiin kaksi muinaiskivikautista asuinpaikkaa ennen alueen rakentamista. Alla olevassa kuvassa on esitetty suunnittelualueen ja sen lähialueiden muinaisjäännökset sekä kevään 2020 inventoinnissa suunnittelualueelta löydetyt kohteet.

Kuva 7. Suunnittelualueen ja sen lähialueiden muinaisjäännökset (kuva YVA-aineistosta).

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Maakuntakaava

Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011. Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman 13.3.2013 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Maakuntakaavassa alue kuuluu kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen (kk1). Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. Sitä koskee suunnittelumääräys: Alueen kilpailukyvyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Alue sisältyy suurimmalta osalta myös matkailun kehittämisvyöhykkeeseen (mv2), jolla osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet. Niitä koskee suunnittelumääräys: Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimien yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Aluetta koskevat myös seuraavat merkinnät:

Tärkeä yhdystie/kokoojakatu (yt). Merkinnällä osoitetaan yhdystiet ja vastaavat kokoojakadut. Alueelle on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Yhdysvesijohto (V). Merkinnällä osoitetaan vesihuollon kannalta tärkeät yhdysvesijohdot. Alueella on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Ulkoilureitin yhteystarve. Merkinnällä osoitetaan merkittävien ulkoilureittien yhteystarpeet. Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelulla on turvattava ulkoilureitin yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

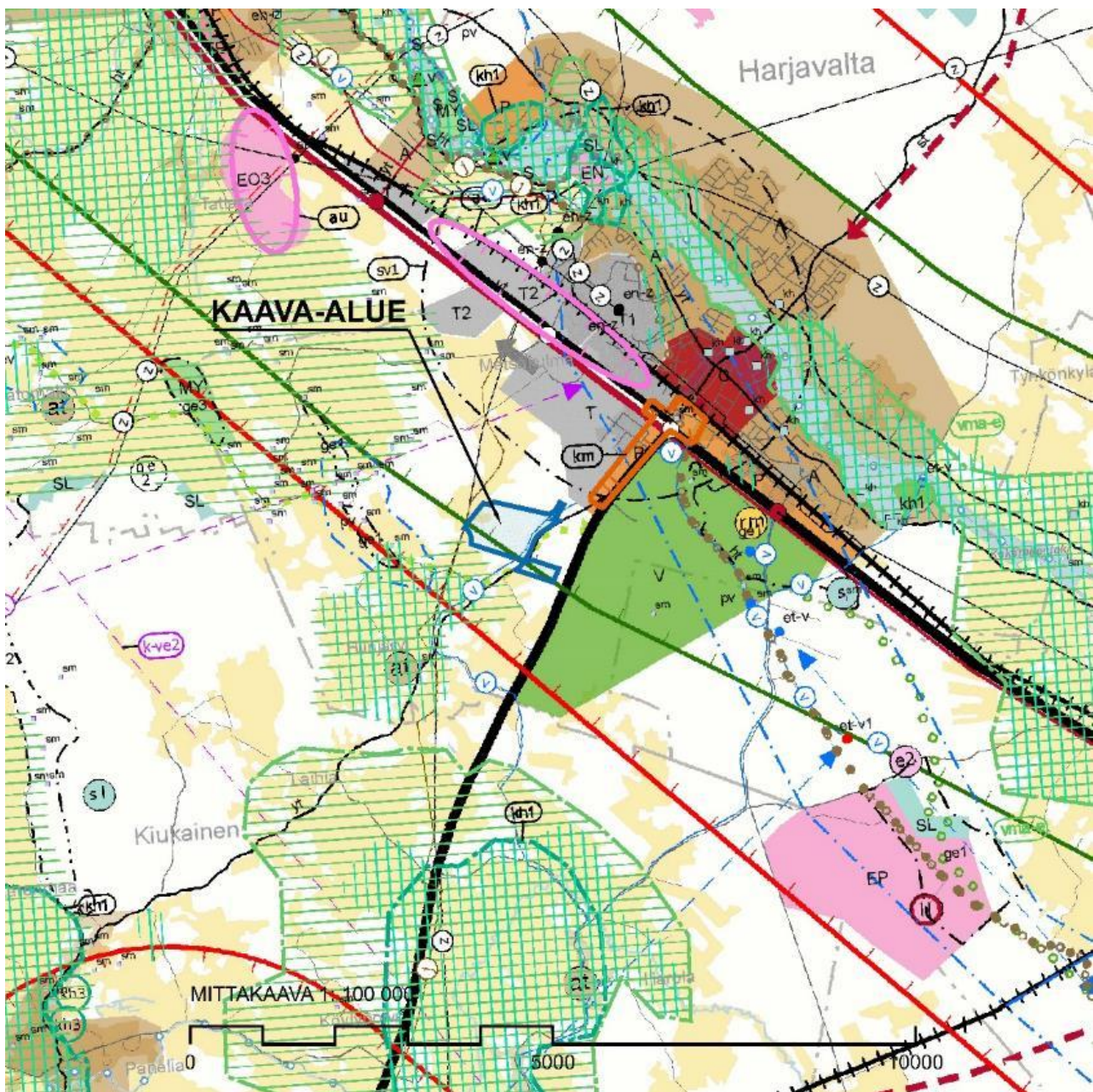
Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Kaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet. Alueella ei ole merkintöjä vaihemaakuntakaavassa 1.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.5.2019 ja se on saanut lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan kumoutuvat samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset.

Asemakaavan suunnittelualueen eteläpuolella lähimmillään 100 metrin etäisyydeltä alkava peltoalue on osoitettu vaihemaakuntakaavassa 2 merkinnällä ”Maisemallisesti tärkeä alue”. Merkinnällä osoitetaan maakunnan erityisominaisuuksiin perustuvat maisemallisesti tärkeät alueet. Niitä koskee suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittymistä.

Maisemallisesti tärkeään alueeseen sisältyy maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö *Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema*, jonka aluerajaus on asemakaavan suunnittelualueen eteläpuolella lähimmillään n. 500 metrin etäisyydellä. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet. Sitä koskeva suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Kuva 8. Maakuntakaavayhdistelmä

Maakuntakaavamerkintöjä:

	MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ
KULTTUURIYMPÄRISTÖ
	MAISEMALLISESTI TÄRKEÄ ALUE
	KAUPUNKIKEHITTÄMISEN
KOHDEVYÖHYKE

3.2.2 Yleiskaava

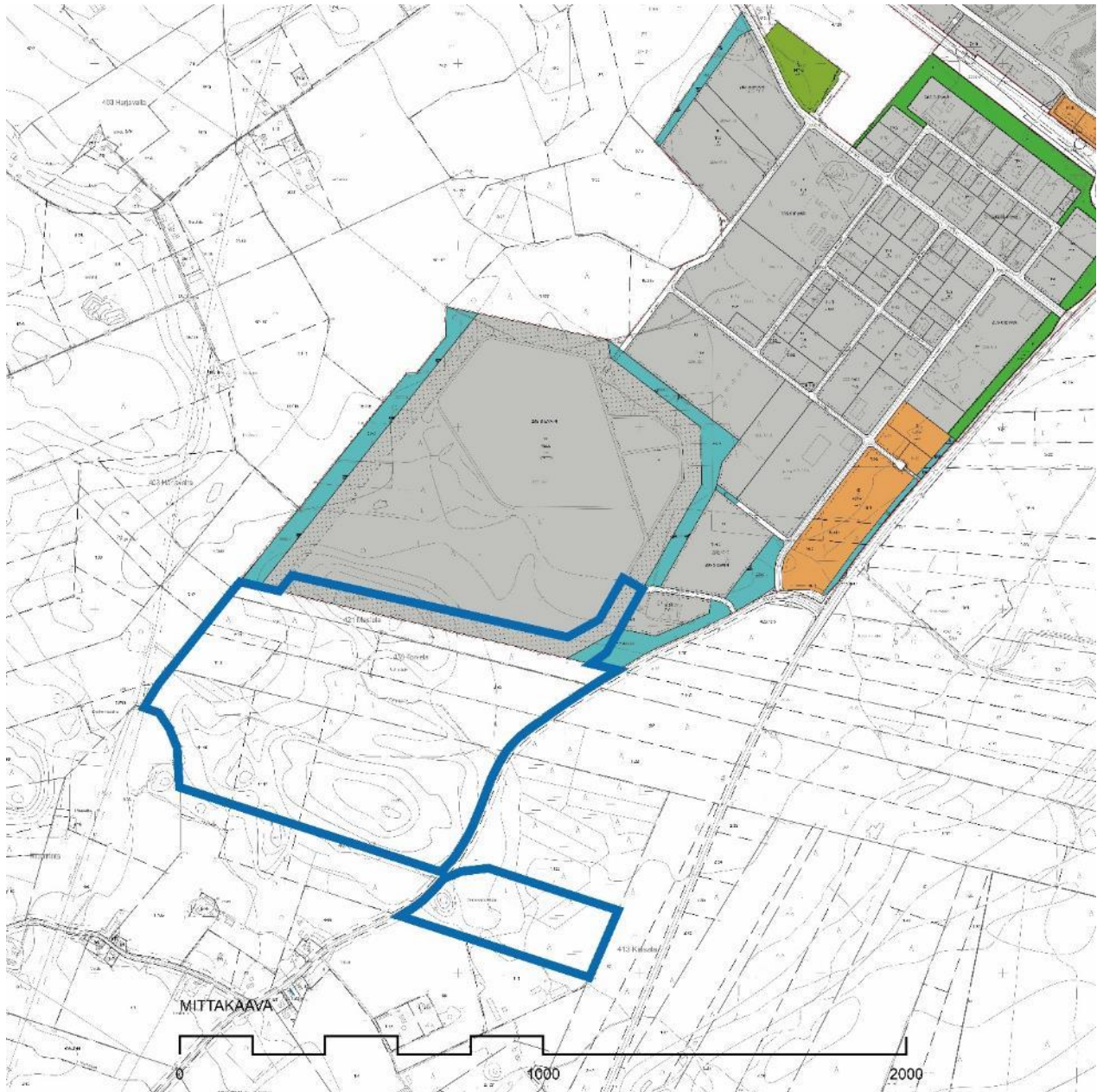
Suunnittelualue on yleiskaava-alueen ulkopuolella. Koillispuolella on 3.4.2007 lainvoimaiseksi tullut oikeusvaikutteinen Keskustaajaman osayleiskaava-alue. Suunnittelualuetta lähimmät alueet on osayleiskaavassa osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T).

Kuva 9. Yleiskaavayhdistelmän ote.

3.2.3 Asemakaava

Osalla alueesta on 21.5.2013 lainvoimaiseksi tullut asemakaava. Kaavassa suunnittelualue on osoitettu teollisuudessa syntyvien prosessikuonien sijoittamiseen tarkoitetuksi korttelialueeksi (TM-6) sekä suojaviheralueeksi (EV-3).

Kuva 10. Ajantasa-asemakaavan ote

3.2.4 Rakennusjärjestys ja muut suunnitelmat

Harjavallan kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2002. Alueella ei ole voimassa rakennuskieltoa.

3.2.5 Kaavan pohjakartta

Kaavan pohjakartta 1:2000 on pääosin pienennös digitaalisesta 1:500 mittakaavaan laaditusta kaavan pohjakartasta. Osa pohjakuvioista on virastokartasta 1:5000. Kaavan pohjakartan korkeuskäyrät on piirretty uudelleen laserkeilausaineistoa käyttäen N2000-korkeusjärjestelmään. Tasokoordinaatistona on ETRS-GK22.

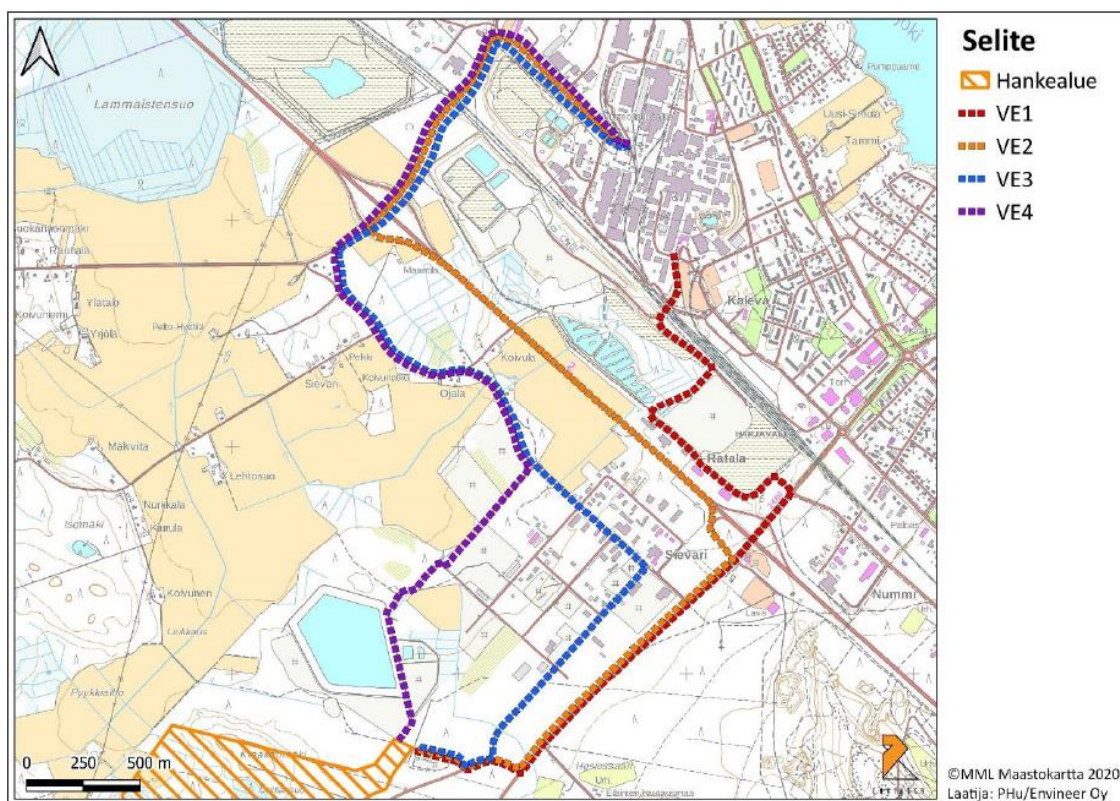
Pohjakarttaa on kaavan laatimista varten päivitetty maastomittauksilla. Kaavan pohjakartalla on ylläpidetty yleinen tieverkko ja rakennukset vuosittain ajantasaisina. Kiinteistörajat ja -tunnukset perustuvat kaupungin kiinteistörajakarttaan, jota pidetään jatkuvasti ajan tasalla. Kartan hyväksymisestä on merkintä asemakaavakartalla.

3.2.5 Ympäristövaikutusten arviointi

Kuonan sijoitusalueen ympäristövaikutusten arviointi tehdään Boliden Harjavalta Oy:n toimesta samaan aikaan kuin asemakaava. Hankkeen nimeksi on annettu Rakeiston kaatopaikka.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan Rakeiston kaatopaikan toteuttamisen vaihtoehtoja VE1–VE4 ja niiden vaikutuksia. Toteutusvaihtoehtojen lisäksi tarkastelussa on mukana vaihtoehto VE0, jossa Rakeiston kaatopaikkaa ei rakenneta.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa vaihtoehdot (VE1–VE4) muodostuvat eri kuljetusreittivaihtoehdoista. Rakeiston kaatopaikan sijainnille ei ole osoitettavissa muita realistisia vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja Harjavallan Suurteollisuuspuiston läheisyydessä.

Kuva 11. YVA:n hankevaihtoehdot.

YVA-prosessissa tehtäviä selvityksiä käytetään tämän asemakaavan lähdeaineistona nykytilanteen kuvauksessa, kaavaratkaisujen perusteena ja vaikutusten arvioinnissa.

3.3 Sijoitettava materiaali ja sen käsittely

Suunnittelualueelle on tarkoitus sijoittaa Boliden Harjavalta Oy:n nikkelisulaton prosessijätteenä syntyvää rakeistettua kuonaa (raekuonaa). Rakeistettu kuona on hajutonta, väriltään tumman harmaata materiaalia, joka vastaa rakeisuudeltaan hiekkaa tai hienoa soraa. Kuona sisältää runsaasti rautaa sekä pieniä määriä kobolttia, kromia, kuparia, nikkeliä ja sinkkiä. Rakeistettu kuona ei ole räjähtävää, syövyttävää, hapettavaa tai helposti syttyvää. Rakeistettu kuona luokitellaan tällä hetkellä tavanomaiseksi jätteeksi (EWC-koodi 10 08 09). Kuonaa ei esikäsittelä ennen sen sijoittamista kaatopaikalle, sillä se täyttää tavanomaisen jätteen kaatopaikkakelpoisuuskriteerit ilman esikäsittelyäkin.

Rakeistettua kuonaa muodostuu nikkelisulaton. Nikkelisulaton käsittävät rikasteet kuivataan ja ne syötetään liekkisulatusuuniin rikastepolttimen kautta. Liekkisulatuksessa palamattomasta rikistä, raudasta ja kuparista muodostuva nikkelikivi ja kuona erotellaan toisistaan. Liekkisulatusuunin kuona käsitellään sähköuunissa. Sähköuunissa kuonasta otetaan talteen siinä olevat arvometallit pelkistämällä. Sähköuunin kuona rakeistetaan vesisuihkussa. Rakeistettu kuona kuljetetaan nykyisin Ratalan kaatopaikalle. Osa kuonasta seulotaan ja toimitetaan hyötykäyttöön.

Rakeistettua kuonaa muodostuu tällä hetkellä tuotantokapasiteetin mukaisesti noin 220 000 t/a, josta noin 30 % toimitetaan hyötykäyttöön ja loput sijoitetaan kaatopaikalle. Mikäli jäteluokitus muuttuu, saattaa hyötykäyttö loppua kokonaan ja tällöin kaikki kuona joudutaan sijoittamaan kaatopaikalle. Myös tuotannon laajentaminen voi lisätä vuosittain kaatopaikalle sijoitettavaa määrää.

Uuden kuonan sijoitusalueen perustaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointia ja ympäristölupaa. Kuonan sijoittamisesta aiheutuvia vaikutuksia arvioidaan samanaikaisesti etenevässä YVA-menettelyssä.

Raekuona tuodaan suunnittelualueelle tiekuljetuksena. Kuona sijoitetaan alueelle pysyvästi.

Sijoittamispaikkaa koskevat valtionneuvoston kaatopaikoista antaman päätöksen mukaiset määräykset. Suunnittelualueen kaatopaikka rakeistetulle kuonalle varaudutaan rakentamaan vaarallisen jätteen kaatopaikkarakenteilla. Rakeistettu kuona luokitellaan tällä hetkellä tavanomaiseksi jätteeksi. Kuona sisältää kobolttia, jonka vaaraluokituksen muutos voi johtaa rakeistetun kuonan luokitusmuutokseen tavanomaisesta jätteestä vaaralliseksi jätteeksi. Tämän vuoksi uusi kaatopaikka rakennetaan vaarallisen jätteen kaatopaikkarakenteilla.

Täyttö peitetään toiminnan loppuessa siten, että sadevedet valuvat tiivistettyä pintakerrosta pitkin alueen reunoille ja edelleen oja pitkin pois alueelta. Pintakerroksen tarkoitus on, että sade- ja sulamisvesi ei toiminnan päätyttyä pääse suotumaan kuonatäytön läpi ja liuota siitä metalleja. Pohja- ja pintakerrokset rakennetaan ympäristöluvassa määritettävällä tavalla.

4. ASEMAKAAVASUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelutarve

Alueen kaavoitus tuli ajankohtaiseksi, koska Boliden Harjavalta Oy:llä on tarve saada lisää aluetta raekuonan sijoittamiseen. Boliden Harjavalta Oy tarvitsee uuden alueen nykyisen alueen täyttyessä arviolta vuonna 2024.

Boliden Harjavalta Oy on hakenut kaavamuutosta Harjavallan kaupungilta.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksessa 2020, jonka valtuusto 24.2.2020/4 § hyväksyi ohjeellisenä noudatettavaksi.

Kaupunkikehityksen lautakunta päätti 2.4.2020/24 § hyväksyä Kuonan sijoitusalueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Kaupungin yhdyskuntasuunnittelu laatii asemakaavan omana työnä.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja osallisten maanomistajien ja -haltijoiden luettelo on kaavaselostuksen liitteenä.

Kaupunkikehityksen lautakunta päätti 2.4.2020/24 § hyväksyä Kuonan sijoitusalueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman., johon oli mahdollisuus tutustua yhdyskuntasuunnittelun toimistolla ja internetissä Harjavallan kaupungin sivuilla 9.4.–30.4.2020.

Valmisteluvaiheen osallistumista varten kaava-alueen ja naapurikiinteistöjen omistajille lähetettiin tiedote, OAS ja kaavaluonnoksen pienennös. Kaavaa koskevat mielipiteet pyydettiin ilmoittamaan kaavasuunnittelijalle 30.4.2020 mennessä puhelimitse, sähköpostilla, kirjeitse tai toimistolla käymällä. Kaavasta ei esitetty yhtään mielipidettä.

Kaavaluonnokset ovat kaupunkikehityksen lautakunnan päätöksellä nähtävillä 25.6.–14.8.2020 yhdyskuntasuunnittelun ilmoitustaululla ja kaupungin Internet-sivuilla. Asemakaavaluonnoksen nähtävillä oloa koskeva kuulutus julkaistaan Sydän-Satakunta -lehdessä. Aineisto on nähtävillä vähintään 30 päivää yhdyskuntasuunnittelussa ja kaupungin ilmoitustaululla. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunto osallisten luettelossa mainituilta viranomaisilta.

Kaavan edellyttämistä maakaupoista ja alustavista kaavaluonnoksista on neuvoteltu alueen maanomistajan kanssa, jotka omistivat aluetta ennen kaavaprosessin alkamista. Maakauppojen johdosta kaava-alue siirtyi kokonaan kaupungin omistukseen huhtikuussa 2020, lukuun ottamatta Boliden Harjavalta Oy:n omistamaa kaavamuutosaluetta.

Kaava-aluetta koskevan YVA-prosessin tiedottamisen yhteydessä osalliset saavat tietoa myös kaavaratkaisusta ja kaavan mahdollisista vaikutuksista.

Kaava-aluetta koskeva Harjavallan kaupungin ja Boliden Harjavalta Oy:n välinen maankäyttösopimus ja kiinteistönkaupan esisopimus on tarkoitus esittää valtuuston hyväksyttäväksi ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Asemakaavaa laadittaessa on kuultu kaupungin ympäristötarkastajaa, teknistä johtajaa ja vesihuoltoteknikkoa. Kaavaratkaisusta on neuvoteltu sitä hakeneen Boliden Harjavalta Oy:n edustajien kanssa.

Asemakaavaehdotuksen ja kaavaselostuksen nähtäville asettamisesta päättää kaupunkikehityksen lautakunta. Asemakaavaehdotuksen nähtävillä oloa koskeva kuulutus julkaistaan Sydän-Satakunta -lehdessä. Aineisto on nähtävillä vähintään 30 päivää yhdyskuntasuunnittelussa ja kaupungin internetsivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunto osallisten luettelossa mainituilta viranomaisilta. Kaavaehdotusvaiheessa järjestetään viranomaisneuvottelu.

Asemakaava voidaan esittää hyväksyttäväksi sen jälkeen, kun Varsinais-Suomen ELY-keskus on antanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta perustellun päätelmän.

Valtuusto päättää asemakaavaehdotuksen hyväksymisestä.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

Kaavan tavoitteena on osoittaa uusi raekuonan sijoitusalue Boliden Harjavalta Oy:n tarpeisiin. Alue tarvitaan käyttöön arviolta vuonna 2024 nykyisen raekuonan sijoitusalueen täyttyessä. Sijoitusalueella tulisi olla käyttöikä useita kymmeniä vuosia, jotta se turvaisi sulaton toimintaedellytykset riittävän pitkälle. Tämä on tärkeää mm. tuotantolaitoksiin tehtävien investointien kannalta.

Sievarin hienokuona-alueen eteläpuolella olevalle metsäalueelle pyritään osoittamaan kuonan sijoitusalue siten, että se ei aiheuta maisemahaittaa, vaan alueen reunoille on tavoitteena jättää riittävät suojametsäalueet.

Kaavassa pyritään osoittamaan 40–50 vuotta riittävä kuonan sijoitusalue. Tällöin uuden alueen tarvetta ei tulisi pitkään aikaan, koska vieressä oleva hienokuona-alue riittää myös yhtä pitkälle tulevaisuuteen. Näin Suurteollisuuspuiston sulattojen maankäyttötarpeet olisivat pitkälle tulevaisuuteen lähialueen maanomistajien tiedossa. Lyhyen käyttöajan aluevaraus voisi aiheuttaa maanomistajissa huolta siitä, minne seuraavaksi pyritään osoittamaan uusi alue.

Kuljetusjärjestelyjä tutkitaan YVA-menettelyssä. Liikennejärjestelyjen tarve selvitetään kaavan yhteydessä ja kaavassa osoitetaan tarvittavat uudet katualueet.

Kokoavasti voidaan todeta, että kaavan tavoitteena on turvallinen, mahdollisimman vähän ympäristö- ja maisemahaittaa aiheuttava ja taloudellisesti mahdollinen ratkaisu, joka turvaa Boliden Harjavalta Oy:n nikkelisulaton toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Koska koko Suurteollisuuspuiston (yli 1000 työpaikkaa) toiminta perustuu merkittävältä osin sulattojen toimintaan tehdasalueella, on sulattojen toimintaedellytyksillä erittäin suuri

merkitys myös Harjavallan ja Porin seudun työllisyyden kannalta, kuten myös teollisuuden yhteistyökumppanien ja alihankkijoiden kannalta.

4.5 Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

4.5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Valtioneuvoston päätös 14.12.2017) ovat tulleet voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

- 1) aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- 2) merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- 3) valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyYTEEN, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentävät maankäyttö- ja rakennuslain yleisiä tavoitteita ja niistä johdettuja kaavojen sisältövaatimuksia valtakunnallisesta näkökulmasta.

Jos asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, asemakaavan selostuksessa on lisäksi esitettävä selvitys kaavan suhteesta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan (Maankäyttö- ja rakennusasetus 25 §).

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista poimittuja kuonan sijoitusalueen asemakaavatyössä huomioon otettavia tavoitteita sisältäviä tekstikappaleita ovat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Enhäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

4.5.2 Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Asemakaava tukeutuu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti olemassa olevaan infrastruktuuriin sitä hyödyntäen. Kaavoitettava alue sijoittuu teollisuustoimintojen alueen jatkeeksi.

Kaavaratkaisulla luodaan edellytyksiä yritystoiminnan jatkamiselle ja kehittämiseksi.

Uuden kuona-alueen sijoittaminen mahdollisimman lyhyiden kuljetusmatkojen päähän nikkelisulatoilta edistää vähähiilistä ja resurssitehokasta yhdyskuntakehitystä. Lyhyt kuljetusetäisyys edistää myös valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta, koska kuonaa ei tarvitse alkaa kuljettaa valtateitä pitkin kymmenien kilometrien päähän, mikä osaltaan lisää raskaan liikenteen määrää ja teiden kulumista.

Kaava-alueen kantava maaperä soveltuu kuonan sijoitusalueeksi kevyellä pohjarakentamisella ja alueelta kaivettavaa hiekkaa/moreenia voidaan käyttää pohjatäyttöihin sekä kuonakasan peittämisessä, mikä edistää luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä.

Kaava-alueelle suunniteltu toiminta ei vaikuta heikentävästi kulttuuri- ja luonnonperintöön, ekologisiin yhteyksiin, virkistyskäyttöön tai turvalliseen elinympäristöön. Mahdolliset haitat voidaan estää osoittamalla alueen ympärille suojaviheralueita.

4.5.3 Maakuntakaavan ohjaus

Kaava-alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten asemakaavoitusta ohjaavana kaavana on maakuntakaava. Alueen suunnittelutilanne on esitetty kappaleessa 3.2. Tässä kappaleessa on esitetty aluetta koskevat maakuntakaavojen määräykset ja merkinnät sekä kaavaratkaisun suhde niihin.

Satakunnan maakuntakaava

Kaava-alue on maakuntakaavassa valkoista aluetta, jolle ei ole osoitettu aluevarauksena pääasiallista käyttötarkoitusta.

- Kaavaratkaisu: Asemakaavan laatimisen edellytykset tutkitaan myös maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan. Maakuntakaavassa on muita alueen käyttöä koskevia määräyksiä ja merkintöjä, joilla on maakuntakaavan ohjausvaikutusta, vaikka alueen pääasiallista käyttötarkoitusta ei maakuntakaavassa ole suunniteltu.

Kaava-alue kuuluu kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen (kk1), jonka kaavamääräys on:

Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajama-toimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkon pitkä aikavälin alueidenkäytöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita.

Suunnittelumääräys: Alueen kilpailukyvyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

- Kaavaratkaisu: Kaavasuosittelma toteuttaa työpaikka- ja teollisuustoimintojen alueidenkäytöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. Kaavaratkaisu ei heikennä muiden kehittämistavoitteiden toteutusmahdollisuutta.

Alue sisältyy suurimmalta osalta myös matkailun kehittämisvyöhykkeeseen (mv2), jolla osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet.

- Kaavaratkaisu: Merkintä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi teollisuusalueille eikä teollisuuskäyttöön suunniteltaville alueille.

Aluetta koskevat myös seuraavat merkinnät:

Tärkeä yhdystie/kokoojakatu (yt). Merkinnällä osoitetaan yhdystiet ja vastaavat kokoojakadut.

- Kaavaratkaisu: Kaava ei aiheuta muutoksia Hiirijärventiehen (Mt2173) lukuun ottamatta uutta katuliittymää, joka on tarkoitettu vain kaavahankkeella osoitettavan tontin liikenteelle. Liikennemääriin kaavaratkaisu vaikuttaa raskasta liikennettä lisäävästi välillä Eurantie (Kt43) – Rakeistonkatu.

Yhdysvesijohto (V). Merkinnällä osoitetaan vesihuollon kannalta tärkeät yhdysvesijohdot. Alueella on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

- Kaavaratkaisu: Hiirijärventien varrella on nykyisin Hiirijärven kylälle johtava vesijohto. Kaavaratkaisu ei vaikeuta maakuntakaavavaruksen mukaisen yhdysvesijohdon rakentamista.

Ulkoilureitin yhteystarve. Merkinnällä osoitetaan merkittävien ulkoilureittien yhteystarpeet. *Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelulla on turvattava ulkoilureitin yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus.*

- Kaavaratkaisu: Kaavaratkaisu ei vaikeuta maakuntakaavavaruksen mukaisen ulkoilureittien yhteystarpeen toteutusta.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

- Ei kaava-aluetta koskevia määräyksiä.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Maisemallisesti tärkeä alue. Merkinnällä osoitetaan maakunnan erityisominaisuuksiin perustuvat maisemallisesti tärkeät alueet. *Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittymistä.*

- Kaavaratkaisu: Aluemarkintä koskee asemakaavan suunnittelualueen eteläpuolella lähimmillään n. 100 metrin etäisyydellä sijaitsevaa aluetta. Kuonan sijoittamisesta aiheutuva vaikutus maisemaan estetään jättämällä alueen ympärille suojaviheraluetta.

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö *Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema*. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

- Kaavaratkaisu: Aluemarkintä koskee asemakaavan suunnittelualueen eteläpuolella lähimmillään n. 500 metrin etäisyydellä sijaitsevaa aluetta. Kuonan sijoittamisesta aiheutuva vaikutus maisemaan estetään jättämällä alueen ympärille suojaviheraluetta.

4.5.4 Kaavan suhde yleiskaavan ja maakuntakaavan sisältövaatimuksiin

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Uudelle raekuonan sijoitusalueelle on etsitty paikkaa läheltä nikkelisulattoa. Kaava-alue sijoittuu noin 3 kilometrin etäisyydelle Harjavallan Suurteollisuuspuiston lounaispuolelle. Alue sijoittuu kantatien 43 länsipuolelle ja valtatien 2 eteläpuolelle.

Suunnittelualue sijaitsee tiiviisti rakennetun taajamarakenteen reunalla ja sen ympäristö on haja-asutusaluetta. Alue on pientä peltoaluetta lukuun ottamatta talousmetsää.

Suunnittelualue sijoittuu asemakaavoitetun Sievarin hienokuonan sijoitusalueen eteläpuolelle ja pienteollisuusalueen lounaispuolelle. Sievarissa sijaitsee pienteollisuutta sekä mm. rakennus- ja kuljetusalan yrityksiä. Rakennetuista tonteista lähin sijaitsee n. 200 m etäisyydellä raekuonan sijoitusalueesta.

Kaava-alue rajoittuu pohjoisessa Sievarin hienokuonan sijoitusalueeseen, jonka täyttö on aloitettu ja kestää arviolta n. 40 vuotta.

Alue rajautuu länsipuolella peltoalueeseen. Haja-asutus on keskittynyt ympäristössä löyhästi kylärakenteeseen sijoittuen peltoja halkovien teiden varalle. Kantatien 43 itäpuoli on asumatonta ja virkistyskäytössä.

Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevat lähimmät asunnot maatilojen talouskeskuksissa n. 300 metrin etäisyydellä kaava-alueen reunalta ja n. 350 m etäisyydellä kuonan sijoitukseen käytettävästä tontin osasta. Seuraavaksi lähimmät asunnot sijaitsevat etelässä yli 400 metrin etäisyydellä ja pohjoisessa n. 600 metrin etäisyydellä kuonan sijoitusalueesta. Hiirijärven kylän asutus sijaitsee pääosin 1–2 km etäisyydellä kaava-alueesta.

Kantatie 43:n itäpuolella sijaitsee laaja Hiittenharjun ulkoilu- ja virkistysalue, jonka alueella toimii hotelli, talviurheilukeskus, curling- ja keilailurata, tanssilava ja koiraharrastusalue. Alueella on useita ulkoilureittejä ja valaistusta latureitti. Lähin aktiivisessa käytössä oleva virkistysalue on koiraharrastusalue n. 1,0 km etäisyydellä kaava-alueesta.

Yhdyskuntarakenteessa uusi raekuonan sijoitusalue laajentaa teollisten toimintojen aluetta nykyistä etelämmäs maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Alue liittyy kuitenkin teollisuusalueeseen ja sijoittuu kantatien läheisyyteen. Kuonan sijoitusalueelle tulevaa liikennöintiä tutkitaan YVA-prosessin eri vaihtoehtoina.

Kaavaselostusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

Yleiskaavassa lähin alue kantatie 43 länsipuolella on Sievarin teollisuusalue, jota on aiemmin hienokuona-alueen asemakaavalla jatkettu etelään. Suunnittelualueen osoittaminen asemakaavassa kuonan sijoitusalueeksi ei vaikeuta yleiskaavan toteuttamista, vaan jatkaa sen mukaisen maankäytön toteutusta. Yleiskaavassa olisi luontevaa jatkaa teollisuusaluetta suunnittelualueelle.

Suunnittelualue sijoittuu kaupungin omistamalle alueelle, joka on ostettu tätä käyttötarkoitusta silmällä pitäen vuosina 2019–2010.

Kaavassa on tavoitteena osoittaa 40–50 vuotta riittävä raekuonan sijoitusalue. Näin raekuonan sijoitusalue turvataan pitkälle aikavälille ja muuta maankäyttöä on helpompi suunnitella läjitysalueen laajuus huomioiden.

Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus

Suunnittelualan ympäristö on haja-asutusaluetta. Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevat lähimmät asunnot maatalojen talouskeskuksissa n. 350 m etäisyydellä kuonan sijoitukseen käytettävästä tontin osasta. Hiirijärven kylän asutus sijaitsee pääosin 1–2 km etäisyydellä kaava-alueesta. Keskustajaman lähimmät asuinalueet ovat n. 3 km etäisyydellä. Hankkeen toteuttaminen ei vaikuta nykyiseen asumiseen tai kaavoitettuihin asuinalueisiin.

Suunnitteluala sijoittuu noin 3 km Harjavallan keskustasta, jonne kaupungin päivittäistavarapalvelut ja julkiset palvelut ovat keskittyneet. Harjavallassa taajama-aste on yli 90 % ja asuminen on keskittynyt joen molemmin puolin oleville kaavoitetuille taajama-alueille. Suunnittelualan ja Sievarin pienteollisuusalueen koillispuolella on yleiskaavan liike- ja toimistorakennusten aluetta. Kantatien itäpuolella sijaitsee laaja Hiittenharjun ulkoilu- ja virkistysalue, jolla toimii hotelli, talviurheilukeskus, curling- ja keilailurata, tanssilava ja koiraharrastusalue. Hankkeen toteuttaminen ei vaikuta nykyisten palveluiden saatavuuteen tai kaavoitettujen palveluiden toteuttamisedellytyksiin.

Turvallinen, terveellinen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoinen elinympäristö

Vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä riskejä ja häiriötilanteita käsitellään tarkemmin saman hankkeen YVA-menettelyssä. *Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.*

Ekologinen kestävyys

Raekuonan sijoitus ei varsinaisesti vaikuta maaperään, sillä pohjarakenteet eristävät sijoitettavan kuonan maaperästä. Alueelle rakennetaan tiiviit pohjarakenteet. Lisäksi sijoitusalue peitetään täyttämisen jälkeen asianmukaisin pintarakentein. Näin prosessijätteet eivät pääse kosketuksiin sadevesien kanssa. Toiminnan aikana alueensadevedet kerätään tasausaltaisiin ja johdetaan tehdasalueelle olevaan puhdistamoon käsiteltäväksi. Toiminnan päätyttyä tiiviin pintakerroksen päältä ojiin valuvat sadevedet ovat puhtaita.

Kuona-alueen rakentamiseen osoitetaan n. 50 ha alue, joka on nykyisin talousmetsää ja muuttuu teollisuudessa syntyvän kuonan sijoitusalueeksi. Metsäalueen vähenemisen ilmastovaikutuksena on vastaava puuston kasvun ja hiilinielun väheneminen.

Kuonan kuljetusreitit ja -tavan valinta vaikuttaa kuljetusmatkaan ja kuljetuksista aiheutuviin hiilidioksidipäästöihin. Sijoitusalueelle tulevaa liikennöintiä tutkitaan YVA-prosessin eri kuljetusreittivaihtoehtoina. *Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.*

Vaikutukset maaperään, pohja- ja pintavesiin sekä ekologisiin käytäviin tutkitaan tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. *Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.*

Liikenne ja tekninen huolto

Kuonan sijoitusalueelle suuntautuva liikenne on vilkkainta alueen rakentamisaikaan, jolloin pohjan suojakerroksen rakentaminen aiheuttaa liikennettä alueelle. Sulkemisvaiheessa pintakerrosten rakentaminen ei aiheuta vastaavan suuruisia liikennemääriä, koska alueella on pintakerroksiin soveltuvaa maa-ainesta.

Toiminnan aikainen liikennemäärä riippuu valittavasta kuljetustavasta. Kuljetusvälineeksi valikoitunee joko tavallinen kuorma-auto tai rekka. Tavallinen kuorma-auto voisi kuljettaa kuonaa suoraan kasan päälle, mikäli siinä on leveät erikoisrenkaat. Rekalla kuljetettaessa kuorma olisi purettava maanpinnan tasolle ja siirrettävä kuljettimella kasan päälle. Kuljetusmäärä olisi n. 27 kpl/vrk x 22 tn/kpl ~ 600 tn/vrk ~ 220.000 tn/v. Rekkakuljetuksia olisi 10 kpl/vrk x 60 tn/kpl ~ 600 tn/vrk ~ 220.000 tn/v.

Suunniteltu maankäyttö ei edellytä joukkoliikenteen tai kevyen liikenteen järjestelyjä.

Kuonan sijoitusalueelle tulevaa liikennöintiä tutkitaan YVA-prosessin eri kuljetusreittivaihtoehtoina.

Kaavaselostusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla. Kadunrakentamistarve riippuu valittavasta kuljetusreitistä.

Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö

Merkittävimpiä luonnonvarojen hyödyntämiseen vaikuttavia tekijöitä hankkeessa ovat sijoitusalueiden rakentamiseen sekä sulkemiseen ja maisemointiin tarvittavat maa- ja kiviainekset.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan hyödynnettävien maa- ja kiviaineisten sekä pintamaiden määrää ja kuljetustarpeita sekä mahdollisesti syntyvien ylimääräisten maa-ainesten hyötykäyttö- tai sijoitusmahdollisuuksia.

Suunniteltu sijoitusalue on pinta-alaltaan n. 49 hehtaaria. Alue on nyt metsätalouskäytössä.

Rakentamiseen tarvittavat maa- ja kiviainekset pyritään saamaan mahdollisimman läheltä rakennusaluetta olemassa olevilta maa-ainesten ottopaikoilta. Alueelta rakenteiden tieltä poistettavat maa-ainekset voidaan välivarastoida alueella ja käyttää hyödyksi pintarakenteissa.

Kaavaselostusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

Maakunnan ja kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Uudella raekuonan sijoitusalueella halutaan turvata Boliden Harjavalta Oy:n nikkelisulaton toimintaedellytyksiä ja siitä riippuvien muiden Suurteollisuuspuiston toimintojen jatkuvuutta ja tulevaisuuden investointeja, joilla on merkittävä vaikutus paikallisille palveluille ja elinkeinoille. Yhtiön toiminnan jatkuvuus vaikuttaa seudun työllisyyteen sekä Harjavallan ja naapurikuntien talouteen. Suurteollisuuspuiston toiminnalla on suuri merkitys koko Suomen vientiteollisuuteen.

Boliden Harjavalta työllistää Harjavallassa suoraan noin 400 ja Porissa noin 100 henkeä. Boliden Harjavallalle tekee töitä lisäksi noin 1 200 kumppaneiden palkkalistoilla olevaa työntekijää. Boliden Harjavallan on arvioitu työllistävän välillisesti yli 200 henkeä erilaisissa palvelusektorin työpaikoissa.

Raekuonan sijoitusalueen toteuttaminen mahdollistaa nikkelisulaton toiminnan jatkumisen riittävän pitkälle tulevaisuuteen, arviolta vuoteen 2070, jos täyttökerroksen korkeus on 31–36 m. Uusi raekuonan sijoitusalue tarvitaan käyttöön vuodesta 2023 tai 2024 alkaen.

Asemakaavoitettava maankäyttö ei vaikuta heikentävästi muun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.

Maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen

Maisemavaikutus kohdistuu sijoitusalueen ympäristössä oleville peltoaukeille, joissa paikallisteiltä avautuu näkymiä sijoitusalueen suuntaan. Sijoitusalueen itäpuolella sijaitsevalle Hiittenharjun ulkoilualueelle ei aiheudu maisemallista vaikutusta alueen metsäisyyden takia.

YVA-menettelyssä tehdään maisemavaikutusanalyysi.
Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

Hanketta varten suunnittelualueella tehdyssä inventoinnissa havaittiin kaksi muinaismuistolain rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, Kraakanmäki 3 ja Kortteenrapakko, jotka ovat kivikautisia asuinpaikkoja. Muinaisjäännöksiin kajoamista koskevassa neuvottelussa todettiin, että Kraakanmäki 3 on jäämässä kuonan sijoitusalueelle ja se voidaan riittävien tutkimusten jälkeen poistaa. Boliden Harjavalta Oy teettää arkeologisen tutkimuksen Museoviraston tutkimusluvalla. Kortteenrapakon kivikautinen asuinpaikka sijoittuu kuonan sijoitusalueen ympäröivän suojametsän alueelle, eikä siihen kajoaminen ole tarpeellista.

Sen jälkeen kun rakentamisalueella oleva kivikautinen asuinpaikka on tutkittu (kesän 2020 aikana) Satakunnan Museon hyväksymällä tavalla, voidaan sitä koskeva kaavaluonnoksessa oleva merkintä poistaa asemakaavasta.

Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Sievarin lähialueen ulkoilureitistöt sijoittuvat kantatie 43:n itäpuolelle Hiittenharjun ulkoilualueelle, joten Sievarin maanläjitysalueella ei ole vaikutusta nykyisten ulkoilureittien linjauksiin. Hiittenharjun ulkoilualueelle ei arvioida olevan maisemallista vaikutusta näkemäanalyysien perusteella. Alueen puustoisuus estää näkymät ulkoilureiteilta.

Maakuntakaavaan on merkitty ulkoilureitin yhteystarve Hiittenharjulta Nakkilan suuntaan. Merkintä on linjattu Hiittenharjun alueelta Hiirijärventietä, Niitynrinnantietä ja Matomäentietä kohti Nakkilaa. Sievarin hienokuonan sijoitusalue ei sijoitu maakuntakaavan merkitylle ulkoilureitin linjaukselle eikä vaikeuta sen toteuttamista.

Ympäristöhaittojen vähentäminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan ympäristöhaittojen vähentämistä vaikutuskohtaisesti sekä yhteenvetona haittojen ehkäisemisestä ja lieventämisestä.

Kaavaselostusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

4.6 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valinta

4.6.1 Vaihtoehtojen tarkastelu kaavassa ja ympäristövaikutusten arviointi

Kaavassa on tavoitteena osoittaa vähintään 40-50 vuotta riittävä raekuonan sijoitusalue. Mitä pidempään aluevaraus riittää, sitä pidemmälle alueen maankäyttö on ennustettavissa, mikä selkeyttää lähialueen muuta maankäytön suunnittelua. Pidemmällä tähtäimellä ennustettavuus muistakin lähiympäristön maankäytön muutoksista ja yleisemmin yhdyskuntarakenteen kehityksestä vähenee, jolloin esim. 50 vuoden jälkeen tapahtuva sijoitusalueen laajeneminen ei ole enää niin merkittävä kysymys tällä hetkellä kuin 20 vuoden päästä tapahtuva muutos.

Vaihtoehtojen vertaileminen perustuu käytettävissä oleviin lähtötietoihin nykytilanteesta ja kaavan mukaisen toiminnan vaikutusten arviointiin. Kaavan keskeisimmät vaikutukset arvioidaan nykytilanteeseen verrattuna kaavamuuoksen laatimisen yhteydessä osana kaavaprosessia. Raekuonan sijoittamisen vaikutuksia ympäristöön arvioidaan samaan aikaan tehtävien YVA-prosessin selvitysten pohjalta.

Kaavan mahdollistama toiminta edellyttää ympäristövaikutusten arviointia. Tarkasteltavat vaihtoehdot YVA-prosessissa ovat seuraavat:
 VE0 = Uutta sijoitusaluetta ei rakenneta;
 VE1-4 = tämä kaava-alue ja kuonan kuljetuksen erilaiset reittivaihtoehdot. Asemakaavaprosessissa käytetään samaa vaihtoehtojen numerointia kuin YVA-prosessissa.

Vaihtoehto VE0 tarkoittaisi, että nykyisten raekuonan sijoitusalueiden täytyessä arviolta 2023–2024 nikkelisulaton kuona pitäisi toimittaa ulkopuoliselle toimijalle loppusijoitettavaksi ja lähimmät ehkä mahdolliset kaatopaikat sijaitsevat Uudessakaupungissa tai Porissa. Seurauksena olisi toimintaedellytysten huomattava vaikeutuminen. Koska sulaton toimintaa on tarkoitettu jatkaa ja osoittaa tähän tarvittava kuonan sijoitusalue, ei tätä vaihtoehtoa pidetä tavoiteltavana.

VE1-4 tarkoittaisivat, että otetaan käyttöön raekuonan sijoittamiseen tämä asemakaava-alue, jonka kuljetusten järjestämiseen arvioidaan eri vaihtoehtoja. YVA-menettelyssä vertaillaan vaihtoehtoja laajemmin.

4.6.2 Kaavavaihtoehdon valinta

Uuden raekuona-alueen tarpeen tultua ilmi, ryhdyttiin selvittämään eri vaihtoehtoja. Lähtötietona oli käytössä vuonna 2012 tehty viereisen Sievarin hienokuona-alueen asemakaavaprosessin alussa tehty selvitys, jossa alustavasti tutkittiin useita vaihtoehtoja kuona-alueen sijoittamiseen ja mahdollisiksi niistä todettiin vain kaksi silloin tutkittua aluetta, Sievari ja Lammainen. Niitä tutkittiin tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä. YVA-menettelyn tuloksena todettiin, ettei Harjavallan Suurteollisuuspuiston alueella ole riittävän suuria rakentamattomia alueita mahdolliselle kaatopaikalle ja että Sievarin kaatopaikka-alue soveltui sekä teknisistä perusteista että ympäristöllisin perustein parhaiten sijoituspaikkavaihtoehdoksi. Nakkilan rajalla olevan Lammaisten alueen rakennettavuus oli liian huono, mitä on selvitetty tarkemmin kohdassa 4.6.4.

Sievarin hienokuona-alueen sijaintivaihtoehtojen selvityksen perusteella todettiin, että mahdolliset uuden kuona-alueen sijoitusvaihtoehdot ovat Sievarin hienokuona-alueen pohjois- tai eteläpuolella. Koska pohjoispuolella ei ollut riittävän suurta vapaata tilaa, mahdolliseksi toteutusvaihtoehdoksi jäi vain eteläpuoli, josta kaupunki alkoi hankkia metsää vuosina 2019.

Kaavaratkaisun valintaan ovat vaikuttaneet mahdollisuus sijoittaa alue mahdollisimman vähän maisemahaittaa aiheuttavaan paikkaan, jossa maaperä mahdollistaa taloudellisesti ja luonnonvarojen kestävän käytön kannalta hyvät rakentamisolosuhteet, toiminta sopii yhdyskuntarakenteeseen eikä aiheuta haittaa muulle maankäytölle. Alueen on myös oltava lähellä nikkelisulattoa, jolloin kuonan kuljetus on samalla sekä taloudellista että mahdollisimman ilmastoystävällistä.

Kaava-alueella ei ole luonnosvaiheessa tiedossa suunniteltua toimintaa esittäviä tekijöitä.

4.6.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Asemakaavasunnitelman tarkastelu suhteessa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on esitetty kappaleessa 4.5.1. *Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.* Suunnitelma noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

4.6.4 Poikkeaminen maakuntakaavasta

Asemakaava poikkeaa maakuntakaavasta. Asemakaavasuunnitelman tarkastelu suhteessa maakuntakaavan sisältövaatimuksiin on esitetty kappaleessa 4.5.4 *Kaavan suhde yleiskaavan ja maakuntakaavan sisältövaatimuksiin*. Tarkastelun perusteella asemakaava ei vaikeuta voimassaolevien maakuntakaavojen toteuttamista ja täyttää maakuntakaavan sisältövaatimukset.

Maakuntakaavassa on osoitettu Nakkilan kunnan rajalle, valtatie 2 molemmin puolin teollisuus- ja varastotoimintojen alueet (T-2), jolla merkinnällä osoitetaan Harjavallan Suurteollisuuspuiston teollisuus- ja varasto-alueet, joille saa sijoittaa ja varastoida teollisuusprosesseissa syntyviä kiinteitä sivutuotteita sekä näiden käsittelyyn ja varastointiin liittyviä laitteita ja laitoksia. Näistä alueista ovat vapaina Nakkilan kunnan rajalla olevat Lammaistensuo sekä valtatie 2 ja rautatien välissä oleva alue. Nämä vapaana olevat T-2 -alueet ovat vasta maakuntakaavan hyväksymisen jälkeen vuonna 2011 tehtyjen tarkempien rakennussuunnitelmien perusteella osoittautuneet hyvin huonosti soveltuviksi siihen tarkoitukseen. Sekä valtatie 2 että rautatien vakavuutta on vaikea varmistaa, koska kuona-alueen rakentamisen yhteydessä ympäröivän alueen maaperän kuivuminen voisi aiheuttaa em. väylän painumista. Toisaalta maaperän kuormituksen muutokset voisivat aiheuttaa toisaalta rakentamisen aikana maapinnan painumista ja toisaalta täytön aikana kohoamista. Näiden riskien välttäminen on vaikeaa ja edellyttäisi kuona-alueella betonipohjan ja -seinien rakentamista. Tämä olisi luonnonvarojen kestävä käytön ja ilmastovaikutusten näkökulmasta huomattavasti suunnittelualuetta huonompi vaihtoehto. Tästä syystä on tarvetta poiketa 30.11.2011 voimaan tulleesta maakuntakaavasta, joka on hyväksytty vuonna 2009 eli ennen Lammaisten T-2 alueiden rakentamismahdollisuudessa ilmenneitä ongelmia.

Boliden Harjavalta Oy tarvitsee nikkelisulatolla syntyvän raekuonan sijoittamiseen uuden alueen sitten, kun nykyinen alue täyttyy arviolta vuonna 2024. Yrityksen toimintaedellytysten turvaaminen on tärkeää paitsi Harjavallan, myös seudun elinvoiman kannalta. Asiaa on selvitetty kappaleen 4.5.4 *Kaavan suhde yleiskaavan ja maakuntakaavan sisältövaatimuksiin* kohdassa *Maakunnan ja kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset*.

Poikkeamiseen maakuntakaavasta on edellä mainituin perustein olemassa erityiset syyt.

4.6.5 Yleiskaavallinen tarkastelu

Alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Asemakaavasuunnitelman tarkastelu suhteessa yleiskaavan sisältövaatimuksiin on esitetty kappaleessa 4.5.4 *Kaavan suhde yleiskaavan ja maakuntakaavan sisältövaatimuksiin*. Tarkastelun perusteella asemakaava ei vaikeuta voimassaolevien oikeusvaikutteisten yleiskaavojen toteuttamista ja täyttää yleiskaavan sisältövaatimukset.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Aluevaraukset

Kaavassa osoitetaan teollisuudessa syntyvien prosessikuonien sijoittamiseen tarkoitettu korttelialue (TM-6), jonka pinta-ala on 60,4354 ha.

- Tontin rakennusosalalla saa käsitellä, varastoida ja sijoittaa teollisuudessa syntyvää kuonaa tai siihen rinnastettavia prosessijätteitä, sijoittaa teollisuudessa syntyvien kuonan tai siihen rinnastettavien prosessijätteiden suotovesien tasausaltaan allasrakenteita sekä pääkäyttötarkoituksen mukaista toimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Rakennusalan pinta-ala on 49,3081 ha.
- Rakennusoikeutta on 1000 krs-m², joka on kokonaan käyttämättä.
- Tonttiin kuuluvalla suojaviheralueella (ev) on säilytettävä ja tarvittaessa istutettava näkösuojana toimiva suojapuusto. Alueen pinta-ala on 11,1273 ha.
- Sijoitettavan materiaalin ylin sallittu korkeusasema pintarakenteiden päältä mitattuna on täyttöalueen laen reunoilla +65 mpy ja nousee tasaisesti kohti alueen keskiosaa, jossa suurin sallittu korkeusasema on +70 mpy. Pintarakenteiden yläpinnat on muotoiltava ympäristöluvan edellyttämään kaltevuuteen. Täytönaikainen korkeus voi olla enintään 5 metriä ylempänä. Käytännössä tämä määräys merkitsee nykyiseen maanpintaan verraten reunoilta enintään 31 metriä ja keskeltä enintään 36 metriä korkeaa täyttöä, kun sitä verrataan täyttöalueen maanpinnan tasoon + 34, jota ylempänä pääosa alueesta on. Täytön tarkempi tilavuus riippuu siitä, mihin tasoon pohja leikataan.
- sm -määräyksellä on osoitettu alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.
- sm-tutk -määräyksellä on osoitettu alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alue on tarkoitus tutkia kesällä 2020, jonka jälkeen tämä määräys voidaan jättää pois kaavaehdotuksesta.

Suojaviheraluetta (EV-3) osoitetaan 3,6274 ha. Alueella on säilytettävä ja tarvittaessa istutettava näkösuojana toimiva suojapuusto,

Metsätalousaluetta (M-1) osoitetaan 9,6581 ha. Alueella on säilytettävä ja tarvittaessa istutettava näkösuojana toimiva suojapuusto,

Katualuetta kaava-alueella on 0,1473 ha.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala on 73,8682 ha.

Tonttijako sisältyy asemakaavaan korttelin 16 tontilla 2. Tällä asemakaava-alueella on oltava sitova tonttijako.

Kaavamerkinnot ja -määräykset ovat kaavakartalla ja tilastolomake on kaavaselostuksen liitteenä.

5.2 Kaavan vaikutukset

5.2.1 Vaikutukset luonnonympäristöön

Kuonan sijoitusalueesta tulee rakennettua aluetta, jolla ei voida säilyttää alkuperäistä kasvillisuutta. Rakennettavan alueen puusto kaadetaan ja pinta-maat poistetaan ennen pohjakerrosten rakentamista.

Rakentamisen aikana mahdollisia ilmapäästöjä muodostuu pölyämisestä. Toiminnan aikana pölyämistä voi aiheutua kuonan varastoinnista ja käsitte-lystä. Muita ilmapäästöjä toiminnan aikana voi aiheutua alueen liikennöi-nistä ja kuljetuksista.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Suunnitellulla sijoitusalueella tai se läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuoje-lulain mukaisia suojeltuja luontotyyppijä tai metsälain mukaisia arvokkaita elinympäristöjä. Sievarin alueella kasvavat metsät ovat hakkuin hoidettuja talousmetsiä, joiden ekologiset ominaispiirteet ovat laadultaan muuttuneet luonnontilaisiin metsiin verrattuna.

Tehtävissä YVA-selvityksissä todetaan, onko alueella uhanalaisia kasvila-jeja tai luontotyyppijä.

Pesimälinnusto

Tehtävissä YVA-selvityksissä todetaan alueen pesimälajisto.

Muu eläimistö

Tehtävissä YVA-selvityksissä todetaan, onko alueella liito-oravan, lepakoi-den tai viitasammakon lisääntymis- ja levähdysalueita.

5.2.2 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja maisemaan

Tontin ympärille osoitettavat suojametsäalueet estävät läjityksen näkymistä kaava-alueen ympäristön avointen alueiden lähimaisemassa. Myös kaava-alueen ympärillä on metsäalueita, jotka katkaisevat pidempiä näkymiä.

Kuonan sijoitusalueen lähin maantie on Hiirijärventie. Sen ja sijoitusalueen välissä on 50 metrin levyinen suojaviheralue, joka on metsää ja jossa suoja-puusto on jo olemassa. Hiirijärventielle keskimääräinen vuorokauden lii-kennemäärä (kvl) on 850 ajoneuvoa. Tontin suojaviheralueilla suojapuusto on kattavasti jo olemassa joka suunnassa pientä länsilaidan peltoaluetta lu-kuun ottamatta, jonka kohdalla istutetaan suojapuusto. Itäpuolella 500 metrin päässä sijoitusalueesta olevalta kantatieltä 43 täyttö-alue ei tule näkymään.

Täytön yläpinnan muotoa määrittää kaavamääräys: ”Täyttöalueen laen reu-noilla suurin sallittu korkeusasema on +65 ja nousee tasaisesti kohti alueen

keskiosaa, jossa suurin sallittu korkeusasema on +70". Tämä merkitsee maanpinnasta noin 35 metriä korkeaa läjitystä.

Kuva 12. Alustava täyttösuunnitelma, jossa alueen keskellä suurin korkeus + 65 mpy. Vaihtoehtona tarkasteltava täyttökorkeus on 5 m korkeampi.

Kuonan sijoitusalue rakennetaan vaiheittain. Tarkempaa rakentamissuunnitelmaa kerralla toteutettavien osa-alueiden määrästä ja koosta ei ole vielä laadittu. Myöhemmin toteutettavat osat säilyvät nykyisellään talousmetsänä siihen asti, kunnes ne tarvitaan rakentamiseen.

Kuonan sijoituksesta muodostuva kumpare tulee aluksi näkymään maisemassa voimakkaimmin alueen vieressä luoteispuolella olevalle peltoaukealle, jossa ei kuitenkaan ole asutusta. Istutettava suojametsä tulee myöhemmin peittämään kumpareen näkymisen tälle peltoalueelle.

Maisemavaikutukset Hiirijärven kylä- ja maisema-alueelta tutkitaan YVA-selvityksessä ja sen jälkeen kaavaselostusta täydennetään.

5.2.3 Meluhaitta

Melua suunnittelualueen rakentamisen ja toiminnan aikana aiheutuu liikenteestä, alueella käytettävistä työkoneista ja kuonan käsittelylaitteistosta (seulat). Melutaso ei poikkea tavanomaisen maarakennustyömaan melutasosta. Melun osalta on huomioitavaa, ettei kuonan käsittelymenetelmä ole käytössä jatkuvasti, vaan seulontaa tehdään jaksoittain.

Tärinää voi aiheutua lähinnä rakentamisen yhteydessä, mutta se arvioidaan hyvin vähäiseksi.

Lähimmät asunnot ovat 350-400 metrin päässä eteläpuolella ja 600 m päässä pohjoispuolella.

Kaava-alueen itäpuolella oleva lähin aktiivisessa käytössä oleva virkistysalue, koiraharrastajien harjoittelu- ja kilpailualue, on 1,0 km etäisyydellä sijoitusalueen reunasta.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.4 Pölyäminen

Ilmapäästöjä suunnittelualueelta voi aiheutua työkoneiden ja laitteistojen pakokaasupäästöistä sekä pölyämisestä. Pölyämistä aiheutuu rakeistetun kuonan kuljetuksen, vastaanoton, käsittelyn ja loppusijoittamisen yhteydessä. Pölyämisen määrään vaikuttavat jätteen ominaisuuksien kuten kosteuspitoisuuden lisäksi vallitsevat sääolosuhteet (tuulisuus, sademäärä, vuodenaika). Pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla tai suolaamalla tie- ja kenttäalueita sekä liikennöintialueiden puhtaanapidolla.

Kuonan sijoitusalueen ympärille osoitetaan asemakaavassa suojaviheralue, jolla oleva puusto estää pölyn leviämistä. Eteläpuolella asutuksen suuntaan oleva valmiiksi puustoinen suojaviheralue on 50 m leveä ja sen lisäksi väliin jää 150 m leveä metsäalue. Lännessä pellon suuntaan suojaviheralue on 100 m leveä ja se on suunnittelualueeseen kuuluvaa pientä peltoaluetta lukuun ottamatta valmiiksi puustoinen metsäalue. Itäpuolella tontin ja Hiirijärventien välille osoitetaan 50 m leveä suojaviheralue, joka on myös valmiiksi puustoinen metsäalue.

Lähimmät asunnot ovat 350-400 metrin päässä eteläpuolella ja 600 m päässä pohjoispuolella.

YVA-selostukseen laaditaan leviämislaskelmien avulla arvio toimintojen pölypäästöjen aiheuttamasta ympäristökuormituksesta ja lähialueen ihmisiin kohdistuvasta altistuksesta. Leviämislaskelmat tehdään Yhdysvaltain Ympäristönsuojeluviraston EPA:n kehittämällä matemaattis-fysikaalisella AERMOD-mallilla, joka on viranomaisen hyväksymänä käytössä Suomen lisäksi yli 70 maassa. Leviämismalli soveltuu sekä hiukkasmaisten että kaasumaisten poistokaasujen komponenttien, hajun, hengitettävien hiukkasten (PM10), pienhiukkasten (PM2,5), leijuvaan pölyn (TSP) ja laskeuman leviämisen tarkasteluun. Tuloksia verrataan ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.5 Vaikutukset pohjavesiin

Suunnittelualueelle rakennetaan tiiviit kenttä- ja kaatopaikka-alueen rakenteet, joilla estetään haitallisten aineiden pääsy maaperään, pohjamaahan ja edelleen pohjavesiin. Suunnittelualueen pohjarakenteet toteutetaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Mahdolliset pölyämisen aiheuttamat vaikutukset alueen ulkopuolelle maaperään tai pohjavesiin arvioidaan vähäisiksi.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.6 Vaikutukset pintavesiin

Suunnittelualueen toiminnoista ei aiheudu suoria päästöjä pintavesiin. Alueelta muodostuvat likaantuneet vedet johdetaan alueelle rakennettaviin tasausaltauksiin. Tasausaltauksiin vedet johdetaan viereisen Sievarin kaatopaikan tasausaltauksiin, josta vedet pumpataan eteenpäin tehdasalueelle jätevedenpuhdistamolle tai hyötykäyttöön prosessivedeksi.

Suunnittelualueen ulkopuolisten pintavesien pääsy alueelle estetään ympärysojilla ja salaojajärjestelmin, joista vedet johdetaan edelleen ympäristön ojiin. Kaatopaikan pintarakenteen sade- ja hulevedet ohjataan myös ympäristön ojiin. Pölyämisen vaikutukset alueen ympäristön pintavesiin arvioidaan vähäisiksi.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.7 Vaikutukset terveellisyteen ja turvallisuuteen

Kuonan pölyämistä aiheuttaa rakeistetun kuonan kuljetuksen, vastaanoton, käsittelyn ja loppusijoittamisen yhteydessä. Pölyämisen määrään vaikuttavat jätteen ominaisuuksiin kuten kosteuspitoisuuden lisäksi vallitsevat sääolosuhteet (tuulisuus, sademäärä, vuodenaika). Pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla tai suolaamalla tie- ja kenttäalueita sekä liikennöintialueiden puhtaanapidolla.

Kuonan sijoitusalueen ympärille osoitetaan asemakaavassa suojaviheralue, jolla oleva puusto estää pölyn leviämistä. Eteläpuolella asutuksen suuntaan oleva valmiiksi puustoinen suojaviheralue on 50 m leveä ja sen lisäksi väliin jää 150 m leveä metsäalue. Lännessä pellon suuntaan suojaviheralue on 100 m leveä ja se on suunnittelualueeseen kuuluvaa pientä peltoaluetta lukuun ottamatta valmiiksi puustoinen metsäalue. Itäpuolella tontin ja Hiirijärventien välille osoitetaan 50 m leveä suojaviheralue, joka on myös valmiiksi puustoinen metsäalue.

Lähimmät asunnot ovat 350-400 metrin päässä eteläpuolella ja 600 m päässä pohjoispuolella.

Toiminnan haittojen estämiseksi ympäristöluvassa asetetaan ehtoja, joilla turvallisuutta ja terveellisuutta varmistetaan.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.8 Vaikutukset alueen tieverkkoon ja liikenteeseen

YVA-menettelyn yhteydessä arvioidaan eri hankevaihtoehtojen, eli eri liikennöintireittien vaikutuksia. Arvioinnissa otetaan huomioon katujen, teiden ja siltojen nykyinen kunto, nykyisten tieverkkojen ja siltojen soveltuvuus toimintaan sekä toiminnan aiheuttamat vaikutukset alueen liikennemääriin- ja turvallisuuteen. Arvioinnin aikana tarkennetaan suunnitellun toiminnan kuljetusreittejä ja esitetään mahdollisesti rakennettavat uudet väylät.

Katujen, teiden ja siltojen kuntoarvion lähtötietoina käytetään kaupungin teknisestä yksiköstä sekä ELY-keskuksesta saatavia tietoja, kuten katuluokkia, yleis- ja rakennepiirustuksia, kuntotutkimuksia, mitoitustaskelmia, teiden nykytilaa sekä maaperätietoja. Kuntoarviossa arvioidaan väylien kantavuus ja mahdollisesti väylien kestävyysliittymät riskit. Niiden katu- ja tieosuuksien osalta, joissa alustavan tarkastelun jälkeen on tarvetta, voidaan suunnitteluvaihetta varten ohjelmoida pudotuspainokokeita katu- ja tierungon kantavuuksien varmistamiseksi. Siltojen kantavuudet ja mahdollinen tarkastustarve arvioidaan sen jälkeen, kun kuljetusten kuormien painot ja kuljetuskalusto tarkentuvat arviointityön aikana.

Kuonaa muodostuu keskeytymättömästi toimivan sulaton jätteenä, joten kuljetuksiakin on tehtävä ympäri vuorokauden joka päivä. Kuljetuksia suunniteltiin ensin tehtäväksi dumppereilla, mihin tarkoitukseen rakennettaisiin Oikotie ja Yrttisuonkadun jatke, jolloin 60 km/h maantiellä kulkevat dumpperit eivät olisi muun liikenteen hidasteena, vaan Torttilantieltä alkava reitti VE 4 olisi kokonaan 50 km/h rajoitettua. Tämän kuljetustavan esteeksi ilmeni kuitenkin liian suuret akselipainot siltojen ylitykseen.

Kuljetusvälineeksi valikoitunee joko tavallinen kuorma-auto tai rekka. Tavallinen kuorma-auto voisi kuljettaa kuonaa suoraan kasan päälle, mikäli siinä on leveät erikoisrenkaat. Rekalla kuljetettaessa kuorma olisi purettava maanpinnan tasolle ja siirrettävä kuljettimella kasan päälle.

Kuljetusmäärä olisi n. $27 \text{ kpl/vrk} \times 22 \text{ tn/kpl} \sim 600 \text{ tn/vrk} \sim 220.000 \text{ tn/v}$.
Rekkakuljetuksia olisi $10 \text{ kpl/vrk} \times 60 \text{ tn/kpl} \sim 600 \text{ tn/vrk} \sim 220.000 \text{ tn/v}$.

Vaikutuksia arvioitaessa on huomattava, että maantiellä saa tieliikennelain hyväksymillä ajoneuvoilla ajaa vapaasti, joten valtion tieviranomaiset eivät voi päättää, mitä reittiä jonkin yrityksen maantiekuljetukset tapahtuvat. Maantiellä voidaan rajoittaa liikennettä maantiesillan kantavuuspuutteen (painorajoitus) tai alikulkukorkeuden (korkeusrajoitus) perusteella. Kadulla kunta voi päätöksellään kieltää esim. raskaat tai vaaralliset kuljetukset, jolloin sama rajoitus koskee kaikkia tienkäyttäjiä.

Kaavaslostusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla. Seuraavalla sivulla on kartta vaihtoehtoisista reiteistä.

Kuva 13. Vaihtoehtoiset kuonan kuljetusreitit, Rakeiston kaatopaikan YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot VE1-VE4.

5.2.9 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Uusi kuonan sijoitusalue laajentaa teollisten toimintojen aluetta nykyistä etelämmäs maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Alue liittyy hienokuona-alueeseen ja pienteollisuusalueeseen ja sijoittuu kantatien 43 sekä Hiirijärventien läheisyyteen. Kaavan mukaisen toiminnan vaikutukset tieverkkoon on käsitelty kappaleessa 5.2.8.

Hankkeen toteutuessa sijoitusalueen metsätalouskäyttö loppuu. Kyse on suunnitellusta, pysyvästä maankäytön muutoksesta.

Alueelle on tavoitteena osoittaa vähintään 40–50 vuotta riittävä raekuonan sijoitusalue. Näin ollen kuonan sijoitus on turvattu pitkälle aikavälille ja muuta maankäyttöä on helpompi suunnitella sijoitusalueen laajuus huomioiden.

Suunnittelualueeseen ei kohdistu nykyisen metsätalouskäytön lisäksi muita tulevia maankäyttötarpeita.

Lähimmät yksittäiset tilakeskukset ja asuinpientalot sijaitsevat 350–400 m etäisyydellä eteläpuolella ja 600 m etäisyydellä pohjoispuolella.

Vaikutukset asutukseen ovat maisemallisia ja kohdistuvat sijoitusalueen eteläpuolella oleviin lähimpiin asuinpaikkoihin. Sijoitusalueen aiheuttama muutos maisemassa on vähäinen tai kohtalainen riippuen alueen korkeudesta.

Sijoitusalueen itäpuolella sijaitsevalle Hiittenharjun ulkoilualueelle ei arvioida olevan maisemallista vaikutusta, koska alueen puustoisuus estää näkyvät ulkoilureiteiltä.

Raekuonan sijoitusalue on ennestään rakentamaton, metsäinen alue. Sijoitusalue liittyy pohjoispuolella olevaan hienokuonan sijoitusalueeseen, josta aiheutuvat vaikutukset ovat osittain samanlaisia. Lähialueen asukasmäärä on vähäinen.

Suunnittelualueella olevan sijoitusalueen toteuttamisella on merkittävä vaikutus suunnittelualueen sisällä tapahtuvalle maankäytölle. Sijoitusalueen toteutuminen ei estä ympäröivän alueen nykyisen tai suunnitellun maankäytön mukaista rakentamista ja toimintaa. Merkitystä ympäröivälle maankäytölle on tarkasteltu kappaleessa 5.2.10. Kaava-alueeseen ei kohdistu muita uusia maankäyttötarpeita. Kaava-alueen ulkopuolella maankäyttö ei muutu.

5.2.10 Vaikutukset maa- ja metsätalouteen

Kaava-alueella metsätalouskäyttö loppuu, kun alue otetaan asemakaavan mukaiseen käyttöön. Suojaviheralueille jää puusto, mutta näitä alueita hoidetaan maisemahaittaa vähentävänä näkösuojana ja myös pölyhaittoja vähentävänä vyöhykkeenä. Suojaviheralueen puuston uudistamisessa on otettava ensisijaisesti huomioon kaavan mukainen käyttötarkoitus ja metsätaloudelliset näkökohdat ovat toissijaisia.

Kuonan sijoitusalueen ympärille osoitetaan asemakaavassa 50-100 metriä leveä suojaviheralue, jolla oleva puusto estää pölyn leviämistä. Pellon suuntaan suojaviheralue on 100 m leveä ja pääosin valmiiksi puustoinen metsäalue. Täytön loputtua pinta nurmetetaan, jonka jälkeen mahdollinen pölyhaitta loppuu kokonaan. Pölyämisen mallintaminen on selostettu kohdassa 5.2.4.

Alueelta tulevien pintavesien puhtaus varmistetaan suotovesien keruujärjestelmällä ja tiiviin pohjakerroksen sekä täytön jälkeen myös tiiviin pintakerroksen rakentamisella. Näillä toimenpiteillä estetään peltoalueille aiheutuva haitta.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.11 Taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset

Kaava- alueen maanhankinta ja kaavan toteuttaminen ovat aiheuttaneet ja aiheuttavat kaupungille investointikustannuksia, jotka katetaan tontin myynnistä saatavilla tuloilla. Positiiviset taloudelliset vaikutukset kaupungin talouteen tulevat yritystoiminnan paremman kannattavuuden kautta, mikä voi lisätä yhteisöverotuloja.

Kaavan tärkein sosiaalinen vaikutus on työllisyyttä varmistava vaikutus. Boliden Harjavalta Oy työllistää Harjavallassa noin 400 ja Porissa noin 100 henkilöä. Yritykselle työskentelee lisäksi noin 200 kumppaniyritysten työntekijää. Yrityksen hyvien toimintaedellytysten turvaaminen on tärkeää koko seudun työllisyydelle.

5.2.12 Vaikutukset elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin

Kaavaratkaisun johdosta Boliden Harjavalta Oy:n raekuonan sijoittamisesta aiheutuvat kustannukset nousevat nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Kustannukset kohoaisivat kuitenkin merkittävästi enemmän, jos kuona jouduttaisiin kuljettamaan kymmenien kilometrien päähän tavanomaiselle kaatopaikalle. Kaavaratkaisu parantaa yrityksen mahdollisuuksia investoida enemmän tuotannon kehittämiseen.

Boliden Harjavalta Oy voi jatkaa nikkelisulaton kuonan sijoittamista nykyiselle sijoitusalueelle arvion mukaan vuoteen 2024 saakka.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.13 Toiminnan riskit

Rakentamisen aikaiset riskit ja häiriötilanteet ovat pääasiassa normaaliin maarakentamiseen liittyviä. Hankealueella mahdollisesti louhitaan rakentamisen aikana pohjan tasaamisen yhteydessä. Rakennusmateriaalien kuljetukset alueille ja sieltä pois voivat aiheuttaa riskejä ja vaaratilanteita lisääntyvän liikenteen takia. Hankealueelle ja sieltä pois kuljetettavat materiaalit ovat normaaleja, maarakentamisessa käytettäviä maa- ja kiviaineksia, joten ne eivät aiheuta riskiä vaarallisten aineiden joutumisesta ympäristöön esim. liikenneonnettomuustilanteissa. Rakentamisen aikana polttoainevuodot työkoneista voivat aiheuttaa vaaratilanteen.

Suunnittelualueella toiminnan aikaisia poikkeus- ja vaaratilanteita voivat olla esimerkiksi polttoainevuodot työkoneista, kuljetuksiin ja liikennöintiin liittyvät onnettomuudet, pölyäminen, kaatopaikan sortumat ja pohjarakennevauriot, suotovesien siirtoputkistojen vauriot sekä laiterikot. Poikkeus- ja vaaratilanteista voi myös aiheutua ympäristöön kohdistuvia riskejä.

Kaavaselistusta täydennetään YVA-selvityksen tiedoilla.

5.2.14 Vaikutukset muinaismuistoihin

Suunnittelualueella tehtiin arkeologinen inventointi, jonka suoritti Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut 27.-28.4.2020. Inventoinnin tuloksena kaava-alueella havaittiin kaksi muinaismuistolain rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, Kraakanmäki 3 ja Kortteenrapakko (muinaisjäännösrekisterissä tunnuksilla 1000038606 ja 1000038607). Molemmat muinaisjäännökset ovat kivikautisia asuinpaikkoja, joiden laajuutta ja rajasta ei inventoinnin yhteydessä pystytty selvittämään.

Koska asemakaavan toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi tarpeen rakentaa muinaisjäännösalueille, järjestettiin 27.5.2020 muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu, jossa käsiteltiin muinaisjäännöksiin kajoamista. Neuvottelussa todettiin, että Kraakanmäki 3 on jäämässä kuonan sijoitusalueelle ja se voidaan riittävien tutkimusten jälkeen poistaa. Inventoinnissa saatujen havaintojen perustella kohde on saman tyyppinen kuin aikaisemmin tutkitut Kraakanmäki 1 ja 2 asuinpaikat. Yhtenäistä kulttuurikerrosta ei koekuopissa havaittu, mutta asuinpaikan koko laajuus ei ole tiedossa.

Kortteenrapakon kivikautinen asuinpaikka sijoittuu kuonan sijoitusalueelta ympäröivän suojametsän alueelle, eikä siihen kajoaminen ole tarpeellista. Jotta Kortteenrapakon asuinpaikan säilyminen voidaan varmistaa ja muinaisjäännösalue merkitä kaavakartalle, sen rajausta kuitenkin tulee selvittää koetutkimuksin.

Inventoinnissa havaitun maakuopan tarkoituksen ja ajoituksen selvittämiseksi kohteeseen tehdään joitakin koekuoppia. Maakuoppa ei inventoinnin perusteella ole muinaisjäännös, mutta se tulee kuona-alueen rakentamisen yhteydessä tuhoutumaan.

Satakunnan Museo arvioi tutkimusten riittävyyden tutkimusten suorittajan laatiman alustavan tutkimusraportin perusteella, joka tulee toimittaa museoon heti tutkimusten päättymisen jälkeen. Tutkimuskustannuksista vastaa Boliden Harjavalta Oy. Arkeologisten tutkimusten suorittajalla on oltava muinaismuistolain 10§ mukainen tutkimuslupa, jonka myöntää Museovirasto. Muinaisjäännöksen kajoaminen on käsitelty neuvottelussa.

Sen jälkeen kun rakentamisalueella oleva kiviautinen asuinpaikka on tutkittu (kesän 2020 aikana) Satakunnan Museon hyväksymällä tavalla, voidaan sitä koskeva kaavaluonnoksessa oleva merkintä poistaa asemakaavasta.

Vaikutusarviota täydennetään arkeologisten tutkimusten jälkeen.

5.2.15 Yhteenveto vaikutuksista

Alueella harjoitettava raekuonan sijoittaminen kuuluu YVA-menettelyn piiriin, joten toiminnan vaikutuksia arvioidaan laajasti. Ympäristöluvan ehdot varmistavat toiminnan haittojen jäämisen mahdollisimman pieniksi.

Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden raekuonan sijoitusalueen rakentamisen, jolla voidaan turvata Boliden Harjavalta Oy:n nikkelisulaton toimintaedellytyksiä riittävän pitkälle tulevaisuuteen.

Vaikutusten yhteenveto voidaan tehdä vasta sen jälkeen, kun kaikki YVA-menettelyn selvitysten tiedot ovat käytettävissä.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Harjavallan kaupunki on hankkinut kaava-alueen kokonaan omistukseensa vuosina 2019-2020. Alueen kaavan laatimisesta, tulevasta käytöstä ja tontin luovutuksesta tehdään maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus, jonka mukaan kuonan sijoitusalueeksi osoitettu tontti myydään Boliden Harjavalta Oy:lle.

Kaupunki rakentaa kuonan sijoitusalueelle uuden Rakeistonkadun ja valitusta kuljetusratkaisusta riippuen rakentaa tai parantaa muita katuyhteyksiä.

Sijoitusalueen täyttöö suunitellaan YVA- ja kaavaprosessin aikana vähintään niin yksityiskohtaisesti, että vaikutusarvioita voidaan tehdä.

Boliden Harjavalta Oy:llä on tarkoitus aloittaa sijoitusalueen rakentaminen viimeistään vuonna 2022, jolloin alue saadaan valmiiksi ennen nykyisen täyttöalueen täyttymistä. Rakentamisen aloitus edellyttää, että asemakaava on voimassa. Hienokuonan sijoittamiseen on saatava myös ympäristölupa ennen toiminnan aloitusta.

Asemakaavan selvitykset tehdään pääosin YVA-prosessin yhteydessä asemakaavaa hakeneen Boliden Harjavalta Oy:n kustannuksella ja Envineer Oy:n laatimina. Boliden Harjavalta Oy maksaa kaupungille kaavan laatimiskustannuksista maankäyttösopimuksen ehtojen mukaisesti.

Toteutuksen kuvausta täydennetään YVA-selvitysten valmistuttua.

Harjavallassa 16.6.2020

Jari Prehti
kaupungingeodeetti

KUONAN SIOITUSALUEEN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS

Asemakaavan työneuvottelu

Aika Keskiviikko 13.5.2020 klo 9.00
Paikka Teams -kokous

Läsnä

Päivi Valkama	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ylitarkastaja, alueiden käyttö
Iiro Ikonen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ylitarkastaja, luonnonsuojelu
Raimo Järvinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ylitarkastaja, liikenne ja infra
Susanna Roslöf	Satakuntaliitto, vs. alueiden käytön johtaja
Sini Solala	Satakuntaliitto, ympäristöassistentti
Niina Uusi-Seppä	Satakuntaliitto, erityisasiantuntija
Leena Koivisto	Satakunnan museo, arkeologi
Hannu Kuusela	Harjavallan kaupunki, kaupunginjohtaja
Petri Katajisto	Harjavallan kaupunki, tekninen johtaja
Jari Prehti	Harjavallan kaupunki, kaupungingeodeetti, kaavoittaja

Muistio

1. Neuvottelun avaus, esittelyt ja järjestäytyminen
 - Todettiin läsnäolijat ja esittäydettiin. Päätettiin, että puheenjohtajana toimii Hannu Kuusela ja muistion laatii Jari Prehti.
2. Hankkeen esittely
 - Prehti esitteli hankkeen taustaa ja yhteyttä YVA-prosessiin.
3. OAS: kaavatilanne
 - Prehti esitteli nykyisen kaavatilanteen ja kaavaprosessin tavoitteena olevan muutoksen.
4. Kaavaluonnos
 - Prehti esitteli kaavaluonnoksen ja arkeologisen inventoinnin tuloksena löytyneet mahdolliset suojelukohteet
 - Järvinen:
 - o turvalliseen paikkaan voi asemakaavassa osoittaa katuyhteyden korttelialueelta maantielle EV-alueen läpi.
 - o ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Hiirijärventielle ei voi osoittaa LT- aluetta. Mikäli maantie sisällytetään kaava-alueeseen, tulee osoittaa katualueeksi.
 - o uuteen katuliittymään tarvitaan Pirkanmaan ELY:n liittymälupa
 - o katuliittymään osoitettava näkemäalue EV-alueen päälle
 - Valkama:
 - o kaava kytkeytyy YVA-prosessiin
 - o tarvitaan yleiskaavallinen tarkastelu
 - o kaava-alueen laajuutta voi vielä pohtia, onko tarvetta laajentaa?
 - o Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema otettava huomioon
 - o vaikutukset arvioidaan pääosin YVA:ssa, ne kattavat suurelta osin kaavan edellyttämät selvitykset
 - o ELY lähettää vielä täydentäviä kommentteja, varsinainen lausunto kesän luonnosvaiheessa
 - Ikonen:
 - o tehdään perusselvitykset, kangasmetsää
 - o selvitetään liito-oravat, viitasammakko, pieni suoalue

- Koivisto:
 - o alueelta on löytynyt kivikautisia asuinpaikkoja
 - o pidetään muinaismuistolain 13 §:n mukainen kajoamista koskeva palaveri, johon osallistuvat maanomistaja, Boliden, Satakunnan museo ja ELY
- Roslöf:
 - o maakuntakaavassa valkoinen alue, jolle ei ole suunniteltu maakunnallista/seudullisesti merkittävää pääkäyttötarkoitusta, joten kaavaratkaisu poikkeaa maakuntakaavasta
 - o alueen eteläpuolella on maisema-alueen lisäksi lähellä myös arvokas kulttuuriympäristöalue
 - o kaavaselostukseen poikkeamisen perustelut ja tarkastelu asemakaavan ratkaisun suhteesta maakuntakaavoihin, huomioitava maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimukset
 - o asutuksen suhteen arvioitava elinympäristön muutokset
 - o maakuntahallitus antaa luonnosvaiheessa lausunnon
 - o Eurantien varrella on tilaa vaativan kaupan vyöhyke, huomioitava mahdollinen liikenteen lisäys
- Uusi-Seppä:
 - o maisemavaikutukset on tutkittava
 - o suojametsä on tärkeä maisemavaikutusten vähentämiseksi
- Solala: mikä on kuonatäytön rakentamisen järjestys?
- Prehti: kuonan sijoitus alkanee etelä-/länsireunasta, mutta suunnittelu on kesken.

5. Kuljetusjärjestelyt

- Järvinen:
 - o maantiellä saa tieliikennelain hyväksymillä ajoneuvoilla ajaa vapaasti, joten valtion tieviranomaiset eivät voi päättää, mitä reittiä jonkin yrityksen maantiekuljetukset tapahtuvat
 - o maantiellä voidaan rajoittaa liikennettä maantiesillan kantavuuspuutteen (painorajoitus) tai alikulkukorkeuden (korkeusrajoitus) perusteella
 - o kadulla kunta voi päätöksellään kieltää esim. raskaat tai vaaralliset kuljetukset
 - o siltojen kantavuudet kannattaa varmistaa, mikäli kuljetuksiin käytetään dumppereita
- Roslöf: Vt2 liikenteen sujuvuus ja turvallisuus turvattava
- Katajisto: Torttilantien sillat kaupungin omistuksessa
- Kuusela: voisiko kuonaa kuljettaa seulontapaikalta rautatien eteläpuolitse Torttilantielle?
- Katajisto: patakentän ohitus voi olla turvallisuusriski
- Prehti: patakentän ohitse kuljetusten mahdollisuus selvitetään

6. OAS: Arvioitavat vaikutukset, yhteys YVA-menettelyyn

- Valkama: vaikutusten arviointiin mukaan kulttuuriympäristö
- Aikataulu, kuuleminen:
 - o maakuntahallituksen kokous on 24.8., joten luonnosvaiheen lausunnoille tarvitaan lisää aikaa
 - o nähtävillä pitämiset poikkeusaikana, ohjeistusta on tullut Kuntaliitolta
 - o yleisötilaisuutta ei ole suunniteltu pidettäväksi
 - o asemakaavaluonnos ja OAS on lähetetty 3.4. kirjeitse asianosaisille
 - o asemakaavasta ja OAS:sta ei esitetty yhtään asianosaisen mielipidettä 30.4. mennessä
 - o kaavan hyväksyminen mahdollinen YVA-prosessin jälkeen
 - o tavoitteena on saada kaava voimaan toukokuussa 2021

7. Jatkotoimenpiteet

- Satakunnan museo järjestää muinaismuistolain mukaisen neuvottelun muinaismuistoon kajoamisesta
- kaupunkikehityksen lautakunta päättää 16.6. kaavan luonnosvaiheen aineiston nähtäville asettamisesta. Pyydetään lausunnot viranomaisilta 25.8. mennessä.

8. Muut asiat

- ei muita asioita.

9. Kokouksen päättäminen

- puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.

Jari Prehti

kaupungeingeodeetti

LAUSUNTOPYYNTÖ: KUONAN SIOITUSALUEEN ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN VALMISTELUAINEISTO

Kaavan tarkoitus

Kaavan tarkoituksena on osoittaa uusi kuonan sijoitusalueen tontti Boliden Harjavalta Oy:n tarvetta varten. Yrityksen nykyinen raekuonan sijoitusalue täyttyy lähivuosina ja uusi alue on kaavoitettava, luvittava ja rakennettava käyttövalmiiksi ennen vanhan täyttymistä, jotta yrityksen toiminta voi jatkua.

Kaavaprosessin alkuvaihe

Kaavan valmisteluaineisto on nähtävillä 9.4.-30.4.2020.
Ehdotan aloitusvaiheen työneuvottelua (Teams-kokous) huhtikuun lopulla tai viimeistään toukokuun alkupuolella. Valmiimpi kaavaluonnos on tarkoitus laittaa nähtäville ajalle 18.6.-10.8. alustavan kaavaselostuksen kanssa, yhtä aikaa YVA-ohjelman kanssa.

Lausuntopyyntö

Jakelussa mainituille yhteisöille varataan mahdollisuus antaa kaavan valmisteluaineistosta lausunto tai kommentti **15.5.2020 mennessä**. Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköpostilla, vastaanottajana harjavallan.kaupunki@harjavalta.fi ja kopion vastaanottajana jari.prehti@harjavalta.fi

Lausunnon voi toimittaa myös postitse:

Harjavalta kaupunki, Yhdyskuntasuunnittelu, Keskustie 5b, 29200 Harjavalta.

Jari Prehti
kaupungingeodeetti

Liitteet:

- kaupunkikehityksen lautakunnan päätös 2.4.2020/24 §
- osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- asemakaavaluonnos 26.3.2020

Jakelu:

- Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Satakuntaliitto
- Satakunnan Museo
- Satakunnan pelastuslaitos
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Boliden Harjavalta Oy
Fanni Martti
fanni.martti@boliden.com

Viite

Neuvottelu 27.5.2020

Aihe

HARJAVALLAN KUONA-ALUEEN ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET

Harjavallassa on käynnissä asemakaavan laatiminen Sievarin alueelle Boliden Harjavalta Oy:n tarpeisiin rakeistetun kuonan läjitysalueen varten. Kaavatyön kanssa samanaikaisesti on käynnissä hankkeen ympäristövaikutusten arviointi. YVA-ohjelman selvityksiin kuului myös suunnittelualueen arkeologinen inventointi, jonka suoritti Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut 27.-28.4.2020. Inventoinnin tuloksena kaava-alueella havaittiin kaksi muinaismuistolain (295/63) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, Kraakanmäki 3 ja Kortteenrapakko (muinaisjäännösrekisterissä tunnuksilla 1000038606 ja 1000038607). Molemmat muinaisjäännökset ovat kivikautisia asunpaikkoja, joiden laajuutta ja rajausta ei inventoinnin yhteydessä pystytty selvittämään.

Koska laadittavana olevan asemakaavan toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi tarpeen rakentaa muinaisjäännösalueille, järjestettiin 27.5.2020 muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu, jossa käsiteltiin muinaisjäännöksiin kajoamista. Neuvottelussa todettiin, että Kraakanmäki 3 asuinpaikka on jäämässä läjitysalueelle ja se voidaan riittävien tutkimusten jälkeen poistaa. Inventoinnissa saatujen havaintojen perustella kohde on hyvin saman tyyppinen kuin aikaisemmin tutkitut Kraakanmäki 1 ja 2 asuinpaikat. Yhtenäistä kulttuurikerrosta ei koekuopissa havaittu, mutta asuinpaikan koko laajuus ei ole tiedossa. Tutkimuksissa laajuus tulee selvittää sekä pyrkiä havaitsemaan, tutkimaan ja dokumentoimaan mahdolliset rakenteet.

Kortteenrapakon kivikautinen asuinpaikka sijoittuu kuonan läjitysalueen ympäröivän suojametsän alueelle, eikä siihen kajoaminen ole tarpeellista. Jotta Kortteenrapakon asuinpaikan säilyminen voidaan varmistaa ja muinaisjäännösalue merkitä kaavakartalle, sen rajausta kuitenkin tulee selvittää koetutkimuksin. Lisäksi neuvottelussa sovittiin, että inventoinnissa havaitun vallin ympäröimän maakuopan tarkoituksen ja ajoituksen selvittämiseksi kohteeseen tehdään joitakin koekuoppia. Maakuoppa ei inventoinnin perusteella ole muinaisjäännös, mutta se tulee kuona-alueen rakentamisen yhteydessä tuhoutumaan.

Satakunnan Museo arvioi tutkimusten riittävyyden tutkimusten suorittajan laatiman alustavan tutkimusraportin perusteella, joka tulee toimittaa museoon heti tutkimusten päättymisen jälkeen. Tutkimuskustannuksista vastaa Boliden Harjavalta Oy. Arkeologisten tutkimusten suorittajalla on oltava muinaismuistolain 10§ mukainen tutkimuslupa, jonka myöntää Museovirasto. Muinaisjäännökseen kajoaminen on käsitelty neuvottelussa.

Tutkimuksissa tulee noudattaa Museoviraston verkkosivuilla olevia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-latuohjeet>

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Juhani Ruohonen

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Museovirasto/kirjaamo, Sari Mäntylä-Asplund
Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf
Harjavallan kaupunki/Jari Prehti
Envineer Oy/Janne Huttunen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Harjavallan kaupunki
Yhdyskuntasuunnittelu
harjavallan.kaupunki@harjavalta.fi
jari.prehti@harjavalta.fi

viite: Lausuntopyyntönne 8.4.2020

LAUSUNTO KUONAN SIOITUSALUEEN ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN VALMISTELUAINIISTOSTA

Hanke

Asemakaavan tarkoituksena on osoittaa uusi prosessikuonan sioitusalue Boliden Harjavalta Oy:n tarpeisiin. Kaava-alue sijaitsee Harjavallan keskustaajamassa, nykyisen Sievarin teollisuusalueen eteläpuolella Hiirijärventien varrella. Aluetta on tarkoitus käyttää raekuonan sioittamiseen vuosikymmenten ajan, joten alueella tavoitellaan mahdollisimman suurta täyttökorkuutta. Raekuona kuljetettaisiin Suurteollisuuspuistosta Boliden Harjavalta Oy:n tontilta kaava-alueelle kuorma-autoilla tai muulla soveltuvalla kalustolla.

Kaavoitus

Maakuntakaava

Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011 (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman 13.3.2013 korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä.

Maakuntakaavassa alue kuuluu kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen (kk1). Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. Sitä koskee suunnittelumääräys: Alueen kilpailukyvyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Alue sisältyy suurimmalta osalta myös matkailun kehittämisvyöhykkeeseen (mv2), jolla osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet. Niitä koskee suunnittelumääräys: Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä

toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Aluetta koskevat myös seuraavat merkinnät:

Tärkeä yhdystie/kokoojakatu (yt). Merkinnällä osoitetaan yhdystiet ja vastaavat kokoojakaadut. Alueelle on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Yhdysvesijohto (V). Merkinnällä osoitetaan vesihuollon kannalta tärkeät yhdysvesijohdot. Alueella on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Ulkoilureitin yhteystarve. Merkinnällä osoitetaan merkittävien ulkoilureittien yhteystarpeet. Suunnittelumääräys: Maankäytön suunnittelulla on turvattava ulkoilureitin yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Ympäristöministeriö on vahvistanut kaavan 3.12.2014 ja kaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet. Alueella ei ole merkintöjä vaihemaakuntakaavassa 1.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.5.2019 ja se on saanut lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan kumoutuvat samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset.

Vaihemaakuntakaavassa 2 asemakaava-alue rajautuu lounaispuolella maisemallisesti tärkeään alueeseen *Hiirijärven kulttuurimaisema*. Merkinnällä osoitetaan maakunnan erityisominaisuuksiin perustuvat maisemallisesti tärkeät alueet. Niitä koskee suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittymistä.

Maisemallisesti tärkeään alueeseen sisältyy hieman suppeammalla rajauksella maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö *Hiirijärven kylä ja kulttuurimaisema*. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet. Sitä koskeva suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Yleiskaava

Kaava-alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Asemakaava

Pienellä osalla aluetta on voimassa 21.5.2013 lainvoimaiseksi tullut asemakaava. Kaavassa suunnittelualue on osoitettu teollisuudessa syntyvien prosessikuonien sijoittamiseen tarkoitetuksi korttelialueeksi (TM-6) sekä suojaviheralueeksi (EV-3).

Lausunto

Satakuntaliitto kiittää Harjavallan kaupunkia lausuntopyynnöstä ja toteaa, että prosessikuonan sijoittaminen Kraakanmäkeen on merkittävä hanke, jolla on vaikutuksia pitkälle tulevaisuuteen. Prosessikuonan sijoittamisesta on käynnistymässä YVA-menettely, jonka yhteydessä hankkeen vaikutuksia arvioidaan tarkemmin.

Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Harjavallan kaupungin Kuonan sijoitusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos poikkeaa maakuntakaavojen tavoitteista. Satakuntaliitto toteaa, että maakuntakaavasta poikkeamiselle tulee esittää perustelut kaavaselostuksessa ja tarkastella asemakaavan tavoitteita suhteessa maakuntakaavan sisältövaatimuksiin ja tavoitteisiin. Esitys kuonan sijoitusalueiden vaihtoehtotarkasteluista olisi myös hyvä liittää selostukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kuonan sijoitusalueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaisesti, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys; olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö; mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla; mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön; kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset; ympäristöhaittojen vähentäminen; rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. Valmisteltavana olevan kuonan sijoitusalueen asemakaavaprosessin yhteydessä on tehtävä yleiskaavallista tarkastelua erityisesti alue- ja yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaisuudesta, ekologisesta kestävydestä, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimisesta ja virkistysalueiden riittävydestä.

Kuonan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen laadinnassa käytetään samasta hankkeesta tehtävän ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) selvityksiä. Vaikutusten arviointia varten tehtävät perusselvitykset ja kaavaselostus puuttuvat vielä asemakaavan valmisteluaineistosta, joten vaikutuksia ei tässä vaiheessa ole mahdollista arvioida. Suunnittelualue rajautuu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuun maisemallisesti tärkeään Hiirijärven kulttuurimaisemaan, mikä

on otettava erityisesti huomioon vaikutusten arvioinnissa. Kuonakasan korkeudesta tulee tehdä mallinnokset maisemavaikutusten arvioimiseksi. Suunnitteluaineistoon tulee liittää poikkileikkauskuvat varastointialueen pohjarakenteiden ja täytön vaikutuksista korkeusasemiin ja maastoprofiiliin. Suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota myös suojavyöhykealueen maisemointiin Hiirijärven kulttuurimaisemaan rajoittuvalla alueella.

Jatkossa Satakuntaliiton maakuntahallitus antaa lausunnon Harjavallan Kuonan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kaavaratkaisusta.

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella muuta lausuttavaa.

Lausunnon ovat valmistelleet Niina Uusi-Seppä, niina.uusi-seppa@satakunta.fi p. 044 711 4374 ja Susanna Roslöf, susanna.roslof@satakunta.fi p. 044 711 4334.

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Satakunnan Museo
Varsinais-Suomen ELY

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi

Liite lausuntoon SL/80/03.02.00/2020

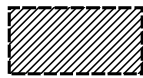
SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVOJEN YHDISTELMÄKARTTA

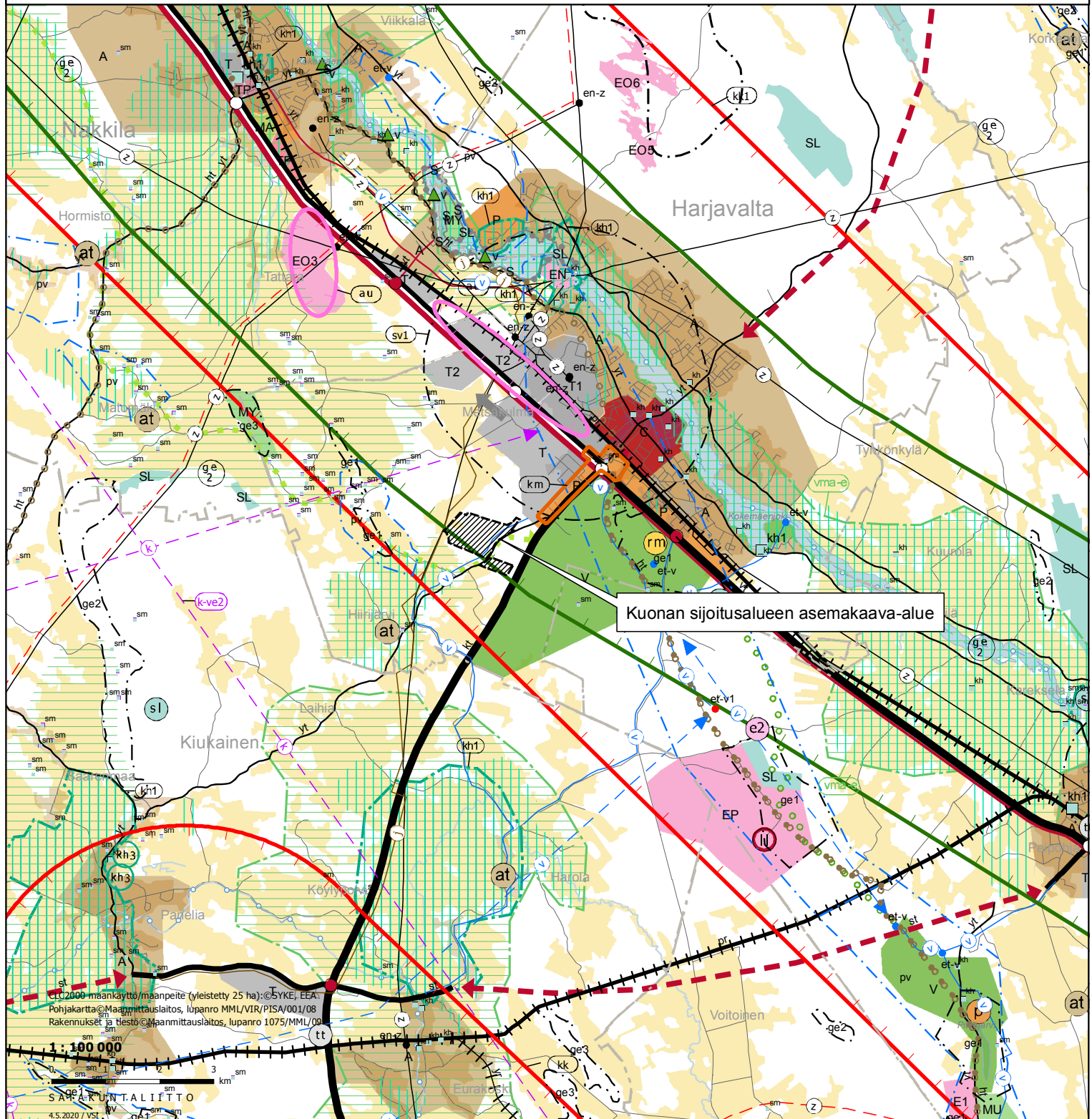
Satakuntaliitto

Ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava
(N:o YM1/5222/2010, KHO 13.3.2013)

Ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1
(N:o YM7/5222/2013, KHO 6.5.2016)

Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 hyväksymä
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

 Lausunnolla oleva Harjavallan kaupungin Kuonan sijoitusalueen
asemakaavan ja asemakaavan muutosluonnoksen alue

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 079 Harjavalta Täyttämispvm 17.06.2020
Kaavan nimi Kuonan sijoitusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos
Hyväksymispvm Ehdotuspvm
Hyväksyjä Vireilletulosta ilm. pvm 09.04.2020
Hyväksymispykälä Kunnan kaavatunnus
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 73,8682 Uusi asemakaavan pinta-ala [ha] 67,7083
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] 6,1599

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	73,8682	100,0	1000	0,00	67,7083	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	60,4354	81,8	1000	0,00	54,7343	
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1473	0,2			0,1473	
E yhteensä	3,6274	4,9			3,1686	
S yhteensä						
M yhteensä	9,6581	13,1			9,6581	
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k- m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k- m ² +/-]
Yhteensä	73,8682	100,0	1000	0,00	67,7083	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	60,4354	81,8	1000	0,00	54,7343	
TM-6	60,4354	100,0	1000	0,00	54,7343	
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1473	0,2			0,1473	
Kadut	0,1473	100,0			0,1473	
E yhteensä	3,6274	4,9			3,1686	
EV-3	3,6274	100,0			3,1686	
S yhteensä						
M yhteensä	9,6581	13,1			9,6581	
M-1	9,6581	100,0			9,6581	
W yhteensä						